

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Specifika správy a činnosti vybraných městských úřadů

Specificity of the Administration and the Activity of Chosen Municipal Offices

Student: Marcela Masnicová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Martina Halásková, Ph.D.

Ostrava 2008

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci včetně všech příloh vypracovala samostatně“.

V Ostravě dne 25. dubna 2008

.....
Marcela Masnicová

Obsah

<i>Úvod</i>	1
1. Veřejná správa a význam její činnosti v ČR	3
1.1 Struktura veřejné správy v České republice	4
1.1.1 Státní správa v České republice	7
1.1.2 Samospráva v České republice	8
2. Analýza činnosti Magistrátu města Ostravy a Magistrátu města Opavy	14
2.1 Správa a činnost Statutárních měst Ostravy a Opavy	14
2.1.1 Územní samospráva vykonávaná Statutárním městem Ostrava a Opava	14
2.1.2 Výkon státní správy Statutárním městem Ostrava a Opava	15
2.2 Orgány Statutárních měst Ostravy a Opavy a jejich pravomoc	17
2.2.1 Zastupitelstvo města	18
2.2.2 Rada města	19
2.2.3 Primátor	19
2.2.4 Tajemník	20
2.2.5 Magistrát města Ostravy a Opavy	21
2.3 Personální stránka Magistrátu města Ostravy a Opavy	21
2.3.1 Personální zabezpečení úřadů	22
2.3.2 Zařazení zaměstnanců do platových tříd a mzdové náklady	26
2.4 Právní předpisy a jiné typy dokumentů pro činnost Magistrátu města Ostravy a Magistrátu města Opavy	28
2.4.1 Základní právní předpisy pro činnost úřadů	29
2.4.2 Dokumenty upravující vnitřní chod úřadů	31
2.5 Rozpočet a finanční hospodaření	32
2.5.1 Hospodaření Statutárního města Ostravy	33
2.5.2 Hospodaření Statutárního města Opavy	36
3. Hodnocení správní činnosti městských úřadů	39
3.1 Hodnocení správní činnosti Magistrátu města Ostravy a Opavy	39
3.2 Metody a ukazatele měření úrovně služeb a jejich kvality	45
Závěr	51

Úvod

V každém vyspělém státě existuje současně vedle sebe soukromý a veřejný sektor, jehož součástí je veřejná správa.

Veřejná správa je nedílnou součástí společnosti, neboť její činnost je pojmána jako služba veřejnosti. Hlavním posláním je uplatňování obecně uznaného veřejného zájmu, který převládá nad soukromými zájmy jednotlivých občanů. Veřejná správa taktéž zasahuje do soukromé sféry, ovšem pouze omezeně a účelově, prostřednictvím vytváření právního rámce pomocí příslušných právních předpisů.

Veřejná správa se v České republice dělí na státní správu a samosprávu, která je ovšem podřízena státní správě a odvozena od funkcí státu a musí se řídit zákony, které jsou vydány. Činnost státní správy se vztahuje na celé území státu, samospráva je vykonávána na vymezeném dílčím území, pro které vykonává činnosti uložené příslušnými zákony.

Uplatněním principu decentralizace státní správy bylo území ČR dále rozčleněno na nižší územní celky. Územní samospráva v ČR je dvoustupňová. Za základní samosprávnou územní jednotku je považována obec, vyššími samosprávnými územními celky jsou kraje.

Diplomová práce se zabývá správou, činnostmi a hospodařením městských úřadů města Ostravy a Opavy. Cílem diplomové práce je analýza a zhodnocení správní činnosti Magistrátu města Ostravy a Magistrátu města Opavy.

V diplomové práci jsou ověřovány tři hypotézy. První pracovní hypotéza se snaží ověřit zda Magistrát města Ostravy a Magistrát města Opavy vykonává obdobnou správní činnost v oblasti rozsahu a kompetencí. Předmětem druhé hypotézy je zjištění zda je hospodaření analyzovaných úřadů založeno na transparentnosti a otevřenosti. Třetí hypotéza ověřuje skutečnost zda výdaje Magistrátu města Ostravy a Magistrátu města Opavy na všeobecnou veřejnou správu a služby v letech 2002 – 2006 rostou.

K vypracování diplomové práce a ověření hypotéz je použito metody analýzy, syntézy, komparace a metody časových řad a následné zhodnocení zjištěných výsledků pomocí zmíněných metod.

Obsah práce je rozvržen do pěti kapitol, včetně úvodu a závěru, které mají informativní charakter o obsahu a výsledcích práce.

První obsahová kapitola je zaměřena na přehled a strukturu veřejné správy v České republice, charakteristiku státní správy a územní samosprávy, jejich členění na organizační uspořádání a působnosti. Vychází z ústavního členění samosprávy, které je pak dále upraveno příslušnými zákony.

Druhá kapitola se zabývá analýzou oblasti správy a činnosti měst Ostravy a Opavy, výčtem a popisem orgánů měst, personální stránky jednotlivých magistrátů, právními předpisy, kterými se řídí jejich činnost a přehledem hospodaření v letech 2002 – 2006.

Náplní třetí kapitoly je hodnocení správní činnosti městských úřadů v ČR se zaměřením na Magistrát města Ostravy a Magistrát města Opavy. Kapitola skýtá také přehled a popis nových metod kvality řízení a údaje o zkoumaných úřadech v oblasti kontroly správních činností.

Hlavními zdroji potřebných informací je odborná literatura a platné právní předpisy z oblasti veřejné správy, poskytnuté interní materiály zkoumaných úřadů, a taktéž aktuální zveřejněné informace na internetových stránkách měst Ostravy a Opavy.

1. Veřejná správa a význam její činnosti v ČR

V období devatenáctého a v první polovině dvacátého století se objevily v Evropě spory mezi stoupenci absolutistické formy vlády a stoupenci demokratického pojetí státu. V devatenáctém století proto docházelo k častým sporům zastánců jednotlivých koncepcí řízení státního útvaru. Zlom nastal v době Francouzské revoluce, kdy došlo k decentralizaci státní moci na nižší úroveň samosprávné činnosti (departementy). Země začaly prosazovat princip řádného soudního jednání se zásadou rovnosti všech občanů.

Všeobecně uplatňovanými principy při reformách veřejné správy jsou:

- demokratizace,
- decentralizace,
- dekoncentrace,
- subsidiarita.

Reformy mají za úkol přiblížit veřejnou správu co nejbližší občanovi v oblastech, které se ho bezprostředně dotýkají a ovlivňují jeho život. To je důvod pro vytváření nižších územně správních celků jako jsou např. kraje a také k posílení dosavadních kompetencí obcí, které jsou svou podstatou občanům nejbližší a mohou operativněji řešit požadavky svých obyvatel.

Dalším shodným znakem reformy VS je snížení počtu úředníků na centrální úrovni a zvýšení jejich počtu na regionální a místní úrovni. Ve snaze snížit a zjednodušit byrokratický aparát dochází k „debyrokratizaci“, která se projevuje především vyššími nároky na vzdělanost stávajících i nových úředníků.

Demokratický systém řízení je tvořen třemi rovinami a to souborem pravidel, dobrovolným a svobodným sdružováním lidí a třetí rovinu představuje samotná veřejná správa. **Soubor pravidel**, zpravidla nepsaných, je lidmi uplatňován, bez jakéhokoli dalšího formalizování, patří zde morálka, společenské chování a vkus. **Dobrovolné sdružování** spočívá ve sjednocení lidí se stejnými cíli, které se snaží následně prosazovat, příkladem jsou politické strany.

Veřejná správa je produktem a základním nástrojem státu, je přísně organizovaná a její činnost je zaštitěna existencí a reálným fungováním represivních složek státu, jež jsou „prodlouženou rukou“ veřejné správy.¹

Hlavní náplní veřejné správy je uskutečňování veřejného zájmu, který je akceptován většinou obyvatel dané země. Základním nástrojem je právní řád, který prostřednictvím příslušných právních předpisů ukládá subjektům práva a povinnosti, a také zaručuje vymahatelnost těchto práv a povinností, při jejich nerespektování a porušení.

Úkolem veřejné správy na všech úrovních je realizovat politiku státu, která je zakotvena v zákonech a dalších podzákoných předpisech, jak na horizontálních tak vertikálních úrovních včetně úrovně samosprávy.²

Veřejná správa je tvořena soustavou institucí. Každá instituce potřebuje ke své činnosti materiální prostředky, personální strukturu, informační strukturu a jejím finálním formálním produktem jsou především dokumenty a přenos informací. Jelikož veřejná správa je shromažďovatelem mnoha důležitých informací, např. evidence obyvatelstva, podnikatelských subjektů, evidence nemovitostí atd., má povinnost tyto informace předávat dále uvnitř veřejné správy i mimo veřejnou správu. Důležitým prvkem zefektivnění a zkvalitnění poskytovaných informací je jejich vzájemné propojení, proto vznikají také informační systémy veřejné správy. Důležité je využívání moderních informačních technologií k včasnému a rychlému prezentování informací o činnosti veřejné správy, což je základem tzv. e-governmentu, který se stává součástí styku s veřejností.

1.1 Struktura veřejné správy v České republice

Nejvyšším předpisem je zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. V Ústavě je ČR charakterizována jako svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana.

---

¹ Halásková, M., Kovář, J. (2004).

² Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. (2005).

Dále je zde uvedeno, že státní moc je vykonávána prostřednictvím orgánů zákonodárných, výkonných a soudních. Součástí Ústavy je také Listina základních práv a svobod, která upravuje oblasti jako: základní lidská práva a svobody, politická práva, práva národnostních a etnických menšin, hospodářská, sociální a kulturní práva, právo na soudní a jinou právní ochranu.

Zákonodárnou moc má **Parlament**, který je tvořen Poslaneckou sněmovnou a Senátem. Mandát v Poslanecké sněmovně je čtyřletý, počet poslanců je stanoven na 200 osob. Funkční období v Senátu je šest let, s tím že každé dva roky se 1/3 obměňuje, senátorů je 81.

Tajného hlasování na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva se mohou účastnit občané České republiky, kteří dosáhli již 18 let (aktivní hlasovací právo), podle zásad poměrného zastoupení (Poslanecká sněmovna) nebo většinového systému (Senát). Do Poslanecké sněmovny může být zvolen občan ČR, který dosáhl věku 21 a do Senátu občan, který dosáhl 40 let.

Parlament přijímá a mění ústavu, přijímá a mění zákony, schvaluje mezinárodní smlouvy, ustavuje některé státní orgány a kontroluje jejich činnost.

Výkonnou moc v ČR představuje institut Prezidenta republiky a Vlády.

Prezident je hlavou státu, je volen Parlamentem na společné schůzi obou komor, není z výkonu své funkce odpovědný. Mandát je započat složením slibu a trvá pět let. Prezidentem může být občan volitelný do Senátu, tedy ve věku 40 let, zvolen může být maximálně dvakrát za sebou. Má pravomoc vyhlašovat volby do Parlamentu a do volených orgánů územní samosprávy, vetovat přijaté zákony atd.

Vrcholným orgánem výkonné moci je **Vláda**, která je složena z předsedy vlády, místopředsedů vlády a ministrů, odpovědná je vůči Poslanecké sněmovně. Prezident jmenuje předsedu vlády a na jeho návrh jmenuje ostatní členy vlády, kteří jsou následně pověřeni řízením ministerstev nebo jiných úřadů³. Do 30 dnů po jmenování Vlády je povinna požádat o vyslovení důvěry Poslaneckou sněmovnu. Nese odpovědnost za výkon státní správy vč. přenesené působnosti státní správy na územní samosprávu.

---

³ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy.

K orgánům výkonné moci se řadí také Státní zastupitelství, které zastupuje veřejnou žalobu v trestním řízení, postavení a působnost je stanovena příslušným zákonem⁴.

Vykonáváním **soudní moci** jsou pověřeny nezávislé soudy. Ústava upravuje činnost Ústavního soudu, který je orgánem ochrany ústavnosti a soudů, jež mají poskytovat ochranu práv, rozhodují o vině a trestu za trestné činy. Soudci jsou nezávislí a nikdo nesmí tuto nezávislost při výkonu jejich funkce ohrožovat.

Dále Ústava uložila povinnost zřídit nezávislou instituci Nejvyšší kontrolní úřad a Českou národní banku, která je ústřední bankou státu. Legislativní úprava postavení, působnosti a organizační struktury je pak dále upravena příslušnými zákony.⁵

Území ČR Ústava člení na základní územně samosprávné celky (obce) a vyšší územně samosprávné obvody (kraje), které jsou územními společenstvími občanů, která mají svou samosprávu. ÚSC jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří dle vlastního rozpočtu. Stát zasahuje do činnosti ÚSC pouze v případech ochrany zákona a jen způsobem stanoveným zákonem.

Ústava a ústavní zákony, zákony, obecně závazné vyhlášky krajů a obcí a právní předpisy sekundární tvoří právní řád ČR. Přednost před zákonem mají ratifikované a vyhlášené normy mezinárodního práva.

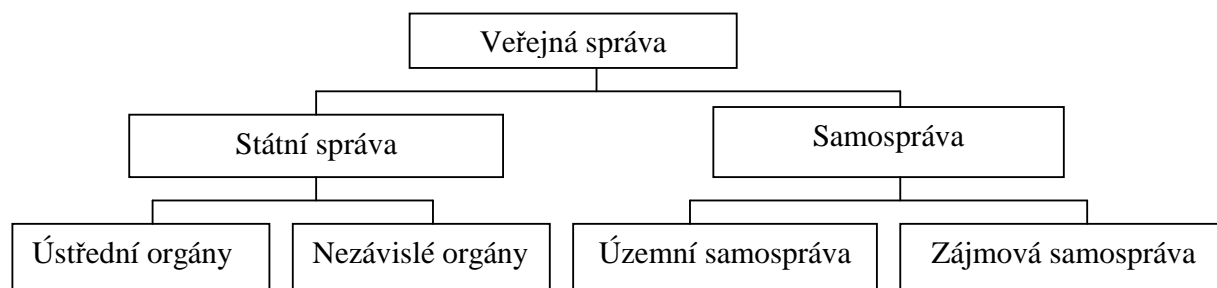
Veřejná správa se v ČR člení na státní správu a samosprávu, toto dělení moci uplatňuje principy decentralizace, demokracie a subsidiarity. Dochází tedy k přesunu některých činností z centra na obce, kraje a přibližování se občanům z důvodu efektivnosti, neboť samospráva je lépe informována co lidé požadují a může tyto požadavky kvalitněji uspokojit. Obr. 1.1 znázorňuje schéma veřejné správy.

---

⁴ Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů.

⁵ Zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu a zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance.

Obr. 1.1: Schéma veřejné správy v ČR

Zdroj: Provozníková, R. (2007) + vlastní doplnění.

1.1.1 Státní správa v České republice

Státní správa je v ČR vykonávána ústředními orgány státní správy a nezávislými orgány státní správy, které mají zpravidla působnost pro celé území státu.

1) Ústřední orgány státní správy

V zákoně č. 2/1969 Sb. je uveden seznam zřízených ministerstev a dalších ústředních orgánů státní správy.

Ministerstva, která vykonávají činnost na území ČR jsou: Ministerstvo dopravy, Ministerstvo financí, Ministerstvo kultury, Ministerstvo obrany, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí. Ministerstvo informatiky, které je také uvedeno v zákoně, bylo zrušeno a jeho oblast působnosti přešla na Ministerstvo vnitra ČR.

Dalšími orgány státní správy působícími na území státu jsou: Český statistický úřad, Český úřad zeměměřický a katastrální, Český báňský úřad, Úřad průmyslového vlastnictví, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, Správa státních hmotných rezerv, Státní úřad pro jadernou bezpečnost, Komise pro cenné papíry, Národní bezpečnostní úřad, Energetický regulační úřad a Úřad vlády České republiky.

Ústřední orgány státní správy dále zřizují podřízené instituce v oblasti své působnosti, např. Ministerstvo průmyslu a obchodu zřídilo Českou obchodní inspekci, dalšími příklady jsou

Česká správa sociálního zabezpečení, Finanční ředitelství atd. Tyto instituce jsou zřizovány na základě zákona, který vymezuje jejich činnost, působnost, organizační uspořádání. Působnost těchto organizací je celorepubliková, pro zajištění dostupnosti nabízených služeb dochází k dekoncentraci výkonu činností. Územní orgány státní správy mohou mít podobu detašovaných pracovišť, samostatných orgánů nebo úřadů obcí vykonávajících státní správu v přenesené působnosti.

Tyto instituce při své působnosti vycházejí z členění státu dle zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, který dělí území ČR na 8 krajů⁶.

2) Nezávislé orgány státní správy

Nezávislé orgány jsou zřizovány na základě zákona, jedná se například o Úřad pro ochranu osobních údajů, Radu pro rozhlasové a televizní vysílání, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových atd.

1.1.2 Samospráva v České republice

Samospráva bývá nejčastěji založena na územním principu, který je charakterizován společnými zájmy obyvatel daného území. V ČR je samospráva rozdělena na územní samosprávu, hlavní součástí jsou lidé a sídla na daném území a na zájmovou samosprávu, která sdružuje občany se společnými věcnými zájmy.

1) Územní samospráva

Obnova územní samosprávy v ČR pro roce 1989 upřednostňovala především obce. Nová ústava ovšem uložila povinnost vytvořit také vyšší územně samosprávné celky (kraje). V ČR je tedy uplatněn dvoustupňový systém územní samosprávy. Vztah územní samosprávy nemá charakter nadřízenosti a podřízenosti, každý ÚSC má vlastní kompetence, do kterých nemohou ostatní zasahovat.

---

⁶ Zákon vyjmenovává tyto kraje: Středočeský kraj, Jihočeský kraj, Západočeský kraj, Severočeský kraj, Východočeský kraj, Jihomoravský kraj, Severomoravský kraj a území města Prahy tvoří samostatnou územní jednotku.

Aby mohla územní samospráva úspěšně fungovat a plnit své funkce je nutné vytvořit potřebné předpoklady:

- legislativní, tzn. schválit potřebné zákony pro umožnění výkonu všech funkcí,
- ekonomické, které umožní hospodaření s určitou finanční autonomií.

Mezi ekonomické předpoklady řadíme možnost vlastnit majetek, právo s ním hospodařit, dále získávání vlastních finančních prostředků (vlastní příjmy) a sestavování vlastního rozpočtu, tj. oddělení od státního rozpočtu.⁷

Obce

Obec představuje základní samosprávnou územní jednotku členění státu. Obce se řídí zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)., ve znění pozdějších předpisů. Zákonem je obec definována jako územní samosprávné společenství občanů, které je vymezeno hranicí území obce. Jedná se o veřejnoprávní korporaci, která má vlastní majetek a v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese plnou odpovědnost z těchto vztahů plynoucích. Úkolem obce je pečovat o všestranný rozvoj svého území a svých občanů, také chrání veřejný zájem.

Obec s 3000 a více obyvateli je městem, stanoví-li tak předseda Poslanecké sněmovny. Zákon také udává výčet statutárních měst v ČR⁸, která mohou členit své území na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány.

Zákon říká, že obec je městysem, pokud tak stanoví předseda Poslanecké sněmovny na návrh obce.

Orgány obce jsou zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Město spravuje zastupitelstvo města, dále rada města, starosta, městský úřad a zvláštní orgány města. Statutární město má zastupitelstvo města, radu města, primátora, magistrát a zvláštní orgány města. Samospráva městského obvodu statutárního města je tvořena zastupitelstvem městského obvodu, radou městského obvodu, starostou, úřadem městského obvodu a zvláštními orgány městského obvodu. Městská část statutárního města je spravována

---

^{7 7} Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. (2005).

⁸ Uvedena jsou tato města: Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Písek, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná a Mladá Boleslav.

zastupitelstvem městské části, dalšími orgány jsou rada městské části, starosta úřad městské části a zvláštní orgány městské části. Dalším orgánem, který mohou zřídit všechny uvedené kategorie členění obcí, je komise, pokud jí byl svěřen výkon přenesené působnosti.

Výkon finanční kontroly zajišťují obce dle zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.

Obec vykonává své záležitosti samostatně (samostatná působnost), dále může vykonávat státní správu jako přenesenou působnost, pokud jí byla zákonem svěřena. Pro oblasti své kompetence obec může vydávat obecně závazné vyhlášky, v přenesené působnosti může vydávat na základě zákona a v jeho mezích nařízení obce, je-li k tomu zákonem zmocněna. Obec s rozšířenou působností vydává nařízení obce pro správní obvod stanovený zvláštním právním předpisem.

Zákon dále stanovuje kdo je občanem obce, definuje území obce a jeho změny, upravuje pravidla pro názvy obcí, jejich částí, ulic a veřejných prostranství, číslování budov, znak a prapor obce.

Samostatnou působnost obce představují záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce. Obec pečuje o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů dle místních předpokladů a místních zvyklostí. Jedná se hlavně o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.

Hospodaření obce je obecním zákonem upraveno takto:

Majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Majetek obce musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. S nepotřebným majetkem obec naloží způsoby a za podmínek stanovených zvláštními předpisy⁹, pokud zákon nestanoví jinak.

---

⁹ Například občanský zákoník, obchodní zákoník.

Obec nesmí ručit za závazky fyzických osob a právnických osob, výjimkou jsou:

- závazky vyplývající ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici uskutečňovanou s finanční podporou ze státního rozpočtu, státních fondů nebo národního fondu,
- závazky vyplývající ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici do nemovitostí vlastněných obcí,
- právnické osoby, jejichž zřizovatelem je obec, kraj nebo stát,
- právnické osoby, v nichž míra účasti obce samotné nebo spolu s jinou obcí nebo obcemi, krajem nebo kraji nebo státem přesahuje 50 %,
- bytová družstva.

Stát neručí za hospodaření a závazky obce, pokud tento závazek smluvně nepřevzme.

Povinnost přezkoumat hospodaření obce auditorem má každá obec, která má 5000 a více obyvatel. Hospodaření ostatních obcí přezkouvává krajský úřad nebo auditor. Přezkoumáním hospodaření městského obvodu nebo městské části je pověřen magistrát příslušného města.

Závěrečný účet a zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření obce za minulý kalendářní rok projedná zastupitelstvo obce do 30. června příslušného roku, na základě projednání pak přijme opatření k nápravě nedostatků.

Všechny obce na základě zákona o obcích mají stejné pravomoci, ovšem v oblasti přenesené působnosti se jejich kompetence liší. Jde o obce jejichž výkon státní správy působí i na území jiných obcí, které tvoří správní obvod. Mluvíme tedy o obcích s pověřenými obecními úřady a o obcích s rozšířenou působností, upravených zákonem č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností.

Obce s rozšířenou působností dělíme dle míry přenesení státní správy na:

- obec,
- obec s matričním úřadem,
- obec se stavebním úřadem,
- obec s pověřeným obecním úřadem,

- obec s rozšířenou působností.

Dozorem nad výkonem samostatné působnosti obce je pověřen krajský úřad v přenesené působnosti a Ministerstvo vnitra. Dohled nad výkonem přenesené působnosti obce vykonává Ministerstvo vnitra a krajský úřad v přenesené působnosti. Při dozoru se zjišťuje soulad obecně závazných vyhlášek obce se zákony a soulad usnesení, rozhodnutí a jiných opatření se zákony a jinými právními předpisy.

Na území ČR také existují vojenské újezdy¹⁰, kterým je vymezena část území státu určená k zajišťování obrany státu a k výcviku ozbrojených sil. Státní správu na území újezdu vykonává újezdní úřad v rozsahu úkolů, které stanoví zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky. V čele je přednosta, který je podřízen řediteli sekce rozvoje druhů sil (operační sekce Ministerstva obrany).

Kraje

Vyšší územně správní celky jsou stanoveny ústavním zákonem č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů, který vyjmenovává 14 krajů, jejich sídla a vymezení okresů, které spadají do jejich kompetence.

Kraje fungují od 1.1.2001 na základě zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení). Jsou to vyšší územně správní celky, které propojují centrální úroveň s místní úrovní.

Jedná se o hlavní město Prahu, Středočeský kraj, Jihočeský kraj, Plzeňský kraj, Karlovarský kraj, Ústecký kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj, Vysočina, Jihomoravský kraj, Olomoucký kraj, Moravskoslezský kraj, Zlínský kraj.

Kraj je veřejnoprávní korporací, vlastníci majetek, s vlastními příjmy a vlastním rozpočtem. V právních vztazích vystupuje pod vlastním jménem a nese odpovědnost plynoucí z těchto právních vztahů. Samosprávné orgány tvoří zastupitelstvo kraje, rada kraje, hejtman kraje a krajský úřad. Pečuje o všestranný rozvoj svého území, o potřeby svých občanů a o ochranu veřejného zájmu.

---

¹⁰ V ČR je 5 vojenských újezdů: Boletice, Brdy, Březina, Hradiště, Libavá.

Státní orgány mohou zasahovat do samostatné působnosti kraje pouze při ochraně zákona a pouze způsobem stanoveným zákonem. Svěřenou státní správu vykonávají kraje jako přenesenou působnost a jejich území je tedy správním obvodem.

Kraj zajišťuje výkon finanční kontroly podle rozpočtových pravidel územních rozpočtů a podle zvláštního právního předpisu.¹¹

Zastupitelstvo kraje vydává v oblasti samostatné působnosti obecně závazné vyhlášky kraje, které ukládají povinnosti fyzickým a právnickým osobám. Rada kraje vydává právní předpisy (nařízení kraje) v přenesené působnosti v rozsahu stanoveném zákonem.

Hospodaření kraje přezkoumává za minulý rok Ministerstvo financí. Do 30. června projedná zastupitelstvo kraje závěrečný účet a zprávu o výsledcích přezkoumání hospodaření kraje a přijme opatření k nápravě nedostatků.

Při výkonu přenesené působnosti se orgány kraje řídí:

- při vydávání nařízení kraje zákony a jinými právními předpisy,
- v ostatních případech také usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů a opatřeními příslušných orgánů veřejné správy přijatými při kontrole výkonu přenesené působnosti.

2) Zájmová samospráva

Zájmová samospráva není na území ČR tolik rozšířena jako samospráva územní, ale představuje možnost státu přenést funkce státu na nestátní, veřejnoprávní korporace a instituce. Zájmovou samosprávu tvoří v ČR profesní komory¹², rady škol (základní a střední školy), akademické senáty (vysoké školy), Akademie věd ČR.

---

¹¹ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů.

¹² Komora lékařů, lékárníků, auditorů, notářů...

2. Analýza činnosti Magistrátu města Ostravy a Magistrátu města Opavy

Statutární města jsou města, která mohou své území členit na městské části nebo městské obvody, jejichž činnost je upravena statutem města. O výkon samosprávy a přenesené státní správy se stará magistrát města, který je odpovědný za rozvoj a zajištění služeb pro všechny občany na svém území, a také zajištění služeb pro občany správního obvodu, pro který vykonává přenesenou státní správu.

2.1 Správa a činnost Statutárních měst Ostravy a Opavy

Území České republiky se dle českých zákonů člení na 14 krajů a obce. Pro statistické a analytické srovnávání v rámci EU je území České republiky rozděleno na územní jednotky NUTS¹³. Dle tohoto členění je Moravskoslezský kraj řazen na úroveň NUTS 3.

Moravskoslezský kraj je tvořen 5 statutárními městy (Ostrava, Havířov, Karviná, Frýdek-Místek, Opava), 35 městy, 3 městysi (Litultovice, Spálov, Suchdol nad Odrou) a 256 obcemi.

Statutární město Ostrava je hlavní metropolí Moravskoslezského kraje, s rozlohou 214 km² je druhým největším městem a s počtem obyvatel 309.098¹⁴ je třetím největším městem ČR. Statutární město Opava je průmyslovým i kulturním centrem českého Slezska, které se rozprostírá na území o výměře 90 km² a s 59.156 obyvateli¹⁵ je 17. největším městem v ČR. Obě města jsou zařazena do kategorie NUTS 4 a je možné vzájemné statistické srovnávání.

2.1.1 Územní samospráva vykonávaná Statutárním městem Ostrava a Opava

Postavení a působnost města Ostravy a Opavy vymezuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Dle uvedeného zákona jsou statutární města

---

¹³ NUTS 1: území celé České republiky, NUTS 2: sdružené kraje (8), NUTS 3: území krajů (14), NUTS 4: okresy a NUTS 5: obce.

¹⁴ Údaj k 1. 1. 2007.

¹⁵ Údaj k 1. 1. 2007.

veřejnoprávními korporacemi, které vykonávají samostatnou působnost v zákonem stanoveném rozsahu, pokud není tato působnost svěřena městským obvodům statutem města.

Území města Ostravy je rozděleno na 23 městských obvodů.. Výčet městských obvodů tvoří městské části: Moravská Ostrava a Přívoz, Slezská Ostrava, Ostrava-Jih, Poruba, Nová Bělá, Vítkovice, Stará Bělá, Pustkovec, Mariánské Hory a Hulváky, Petřkovice, Lhotka, Hošťálkovice, Nová Ves, Proskovice, Michálkovice, Radvanice a Bartovice, Krásné Pole, Martinov, Polanka nad Odrou, Hrabová, Svinov, Třebovice, Plesná.

Statutární město Opava je tvořeno 8 městskými částmi. Jsou to: Malé Hoštice, Komárov, Suché Lazce, Podvihov, Zlatníky, Milostovice, Vlastovičky, Vávrovce. Zbývající část území města tvoří katastrální území: Opava – Město, Opava – Předměstí bez ZSJ Karlovec, Jaktař, Kateřinky u Opavy a Kylešovice.

Rozhodování je výhradním právem volených samosprávných orgánů měst a městských obvodů. Všechny městské obvody vykonávají statutem svěřenou působnost ve stejném rozsahu.

2.1.2 Výkon státní správy Statutárním městem Ostrava a Opava

K 1. lednu 2003 zanikly okresní úřady a jejich vykonávané činnosti byly delegovány na obce s rozšířenou působností a krajské úřady, to způsobilo zásadní změny ve výkonu a organizaci veřejné správy v ČR. Hlavním cílem změn je přiblížení svěřených činností co nejblíže k občanovi.

Orgány města Ostravy a Opavy vykonávají přenesenou působnost, která je zákonem č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů, svěřena pověřeným obecním úřadům a obecním úřadům s rozšířenou působností, není-li statutem některá z přenesených působností zcela či z části svěřena orgánům městských obvodů. Orgány městských obvodů vykonávají přenesenou působnost, kterou vykonávají podle právních předpisů orgány obcí.

V rámci přenesené působnosti odpovídá město Ostrava i Opava za výkon státní správy v činnostech, jejichž rozsah je vymezen zvláštními zákony. Jedná se zejména o oblast zdravotnictví, školství, sociální péče, územního plánování, agendy stavebního úřadu, matričního

úřadu, živnostenského úřadu, orgánů silničně správního, vodohospodářského, ochrany životního prostředí a další.

Rozhodování při výkonu státní správy činí úředníci magistrátu a úřadů městských obvodů, kteří mají k rozhodování v oblasti své působnosti odbornou způsobilost ověřenou složením zkoušky zvláštní odborné způsobilosti.

Ostrava má postavení obce s rozšířenou působností pro města Klimkovice, Ostrava, Šenov, Vratimov a obce Čavisov, Dolní Lhota, Horní Lhota, Stará Ves nad Ondřejnicí, Zbyslavice, Olbramice, Vřesina, Václavovice a Velká Polom. Správní obvod města Ostravy tedy tvoří 13 obcí, které jsou rozprostřeny na území o výměře 332 km².¹⁶

Opava vykonává činnost obce s rozšířenou působností pro obce: Branka u Opavy, Bratříkovice, Brumovice, Budišovice, Dolní Životice, Háj ve Slezsku, Hlavnice, Hlubočec, Hněvošice, Holasovice, Hrabyně, Hradec nad Moravicí, Chlebičov, Chvalkovice, Jakartovice, Jezdkovice, Kyjovice, Lhotka u Litultovic, Litultovice, Mikolajice, Mladecko, Mokré Lazce, Neplachovice, Nové Sedlice, Oldřišov, Opava, Otice, Pustá, Polom, Raduň, Skřipov, Slavkov, Služovice, Sosnová, Štáblovice, Stěbořice, Štítina, Těškovice, Uhlířov, Velké Heraltice, Velké Hoštice, Vršovice. Celkem 41 obcí na území o rozloze 558 km² tvoří správní obvod města Opavy.¹⁷

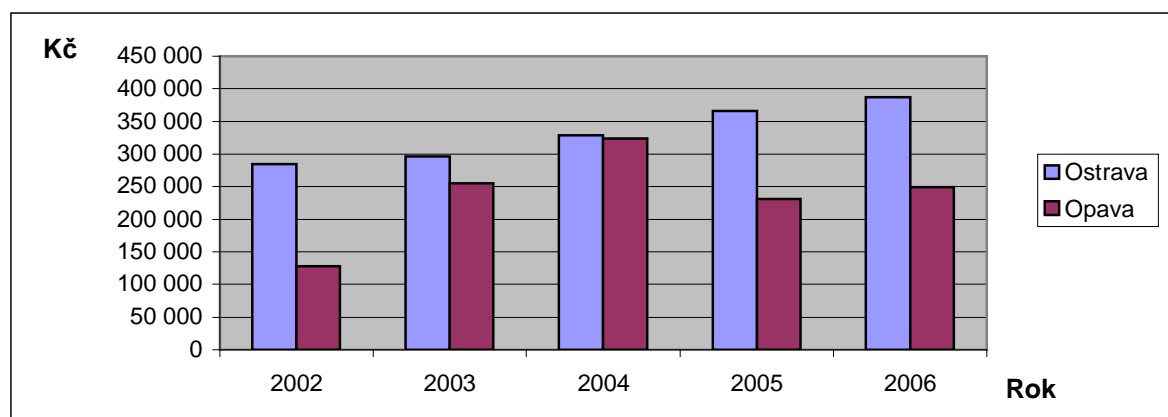
Na výkon přenesené působnosti státní správy poskytuje stát dotace, které jsou v rozpočtu uvedeny jako přijaté dotace ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu. Dotace je poskytována na ústavy sociální péče, domovy důchodců, dávky sociální péče, školství, dětský domov pro děti do 3 let, výkon státní správy, která je rozdělena na rozšířenou působnost obce a pro obce se samostatnou působností, s matričním a stavebním úřadem, pověřeným obecním úřadem. Přehled vývoje poskytnutých dotací městu Ostravě a Opavě v rámci souhrnného dotačního plánu ze státního rozpočtu v letech 2002 – 2006 je vyjádřen v grafu 2.1.

---

¹⁶ Wwww.ostrava.cz, 2008.

¹⁷ Wwww.opava-city.cz, 2008.

Graf 2.1: Přijaté neinvestiční dotace ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu v letech 2002 – 2006 (v tis. Kč)

Zdroj: Výroční zprávy Statutárního města Ostravy a Závěrečné účty Statutárního města Opavy. 2002-2006.

Tyto dotace nemůže město nijak ovlivnit, jsou to prostředky schválené ve státním rozpočtu, které se pak zaevidují do schvalovaných rozpočtů města pro příslušný rok. Výše poskytnuté dotace je ovlivněna změnami zákonů z oblasti sociální, školské, důchodové.

2.2 Orgány Statutních měst Ostravy a Opavy a jejich pravomoc

Občané statutárních měst volí členy zastupitelstva města a členy zastupitelstva městských obvodů. Statutární město i městské obvody zřizují své orgány, které vykonávají samostatnou a přenesenou působnost.

Řízení statutárních měst Ostravy i Opavy je dvoustupňové. Na prvním stupni řízení působí zastupitelstvo města, rada města, primátor, magistrát města a Městská policie. Na druhém stupni, úroveň městských obvodů, působí zastupitelstva městských obvodů, rady městských obvodů, starostové a úřady městských obvodů a zvláštní orgány městského obvodu.

Dělbou kompetencí mezi orgány města a orgány městských obvodů vymezuje obecně závazná vyhláška – status města. Statutární město Ostrava se řídí obecně závaznou vyhláškou č. 11/2000, Statut města Ostravy, ve znění pozdějších změn a doplňků, a Statutární město Opava má svou činnost upravenou obecně závaznou vyhláškou č. 11/2004, Statut Statutárního města Opavy, ve znění pozdějších změn a doplňků.

2.2.1 Zastupitelstvo města

Zastupitelstvo města je nejvyšším orgánem a představitelem samosprávného společenství občanů města. Počet členů zastupitelstva je dán zákonem o obcích, kde je uvedeno rozmezí počtu členů při zohlednění počtu obyvatel a velikosti územního obvodu, takto:

- do 500 obyvatel 5 až 15 členů,
- nad 500 do 3 000 obyvatel 7 až 15 členů,
- nad 3 000 do 10 000 obyvatel 11 až 25 členů,
- nad 10 000 do 50 000 obyvatel 15 až 35 členů,
- nad 50 000 do 150 000 obyvatel 25 až 45 členů,
- nad 150 000 obyvatel 35 až 55 členů.¹⁸

Dle výše uvedeného je zastupitelstvo města Ostravy složeno z 55 členů, zastupitelstvo Opavy má 45 členů, kteří byli zvoleni v přímých komunálních volbách občany města.

Zastupitelstvo města rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti města, které jsou mu vyhrazeny nebo které si vyhradí, a ve věcech patřících do přenesené působnosti města tehdy, stanoví-li tak zákon o obcích nebo zvláštní zákon, mimo pravomoci vyhrazené statutem zastupitelstvu městského obvodu. Výčet pravomocí zastupitelstva města jak jej uvádí zákon o obcích je uveden v příloze č. 1.

Zastupitelstvo se schází podle potřeby, nejméně však jedenkrát za tři měsíce. Zasedání zastupitelstva svolává a zpravidla řídí primátor města. Zastupitelstvo je schopno se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jeho členů. K platnému usnesení zastupitelstva, rozhodnutí nebo volbě je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak. Zastupitelstvo města zasedá podle schváleného jednacího řádu a všechna jednání jsou veřejná. Právo předkládat návrhy k projednání na zasedání zastupitelstva mají jeho členové a rada města.

Zastupitelstvo zřizuje výbory jako své iniciativní a kontrolní orgány, které nemají žádnou rozhodovací pravomoc a není možné jim takovou pravomoc svěřit, mohou pouze předkládat zastupitelstvu stanoviska a návrhy.

---

¹⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích (obecní zřízení).

Povinně ze zákona muselo zastupitelstvo města Ostravy i Opavy zřídit výbor finanční a kontrolní. Zastupitelstvo města Ostravy ještě zřídilo výbor statutový a výbor pro udělování čestného občanství a cen města, jednání všech výborů jsou neveřejná.

2.2.2 Rada města

Rada města je výkonným orgánem města v oblasti samostatné působnosti. Rozhoduje v oblasti přenesené působnosti, stanoví-li tak zákon, vydává nařízení města. Za svou činnost odpovídá zastupitelstvu města. Tvoří ji primátor, náměstci primátora a radní zvolení zastupitelstvem města.

Počet členů rady města Ostravy i Opavy je 11. Rada města se schází na svých schůzích podle potřeby. Jednání jsou neveřejná. Rada je schopna se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů; k platnému usnesení nebo rozhodnutí je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů. Může k jednotlivým bodům svého jednání přizvat dalšího člena zastupitelstva obce a jiné osoby.

Do její působnosti patří zejména zabezpečování hospodaření města podle schváleného rozpočtu, plnění úkolů zadavatele nebo zřizovatele vůči právnickým osobám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem města, plnění funkce valné hromady u společností, v nichž je město jediným akcionářem nebo společníkem, zřizování komisí a řízení jejich činností, rozhodování o organizační struktuře magistrátu, zřizování jednotlivých odborů, jmenování vedoucích odborů, stanovení pravidel pro přijímání a vyřizování peticí a stížností, vydávání nařízení města, uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce.

Rada města může zřídit komise jako své iniciativní a poradní orgány, seznam zřízených komisí ve městě Ostravě i Opavě je uveden v příloze č. 2, na rozdíl od výborů zákon neukládá povinně zřizovat komise, proto je na zvážení rady města, zda nějaké zřídí.

2.2.3 Primátor

Primátor města zastupuje město navenek, má právo užívat primátorských insignií a závěsného odznaku se státním znakem České republiky. Stojí v čele magistrátu města. Svolává

a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva a schůze rady. Ze své činnosti v oblasti samostatné působnosti je odpovědný zastupitelstvu města.

Primátora volí zastupitelstvo města. Plní úkoly stanovené zákonem o obcích a jinými předpisy. Odpovídá za vedení a řízení finanční kontroly podle zvláštního zákona¹⁹. Primátora v době jeho nepřítomnosti zastupuje náměstek, kterého určí zastupitelstvo města. Primátor uděluje pokyny starostům městských obvodů a plní další povinnosti podle zvláštních zákonů²⁰.

Primátorem města Ostravy je Ing. Petr Kajnar, v době jeho nepřítomnosti jej zastupuje 5 náměstků. V Opavě je primátorem Ing. Zbyněk Stanjura, kterého zastupují 2 náměstci. V obou městech má primátor a náměstci odpovědnost za chod svěřených odborů.

2.2.4 Tajemník

Magistrát města Ostravy i Opavy má zřízenou funkci tajemníka magistrátu, který je odpovědný za plnění úkolů v samostatné i přenesené působnosti:

- zajišťuje výkon přenesené působnosti státní správy s výjimkou věcí, které jsou zákonem svěřeny radě nebo zvláštnímu orgánu obce,
- plní úkoly uložené mu zastupitelstvem města, radou města nebo primátorem,
- stanoví platy všem zaměstnancům města zařazeným do magistrátu,
- plní úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů vůči zaměstnancům zařazeným do magistrátu,
- vydává spisový řád, skartační řád a pracovní řád magistrátu a další vnitřní směrnice, nevydává-li je rada města.

Tajemník se zúčastňuje zasedání zastupitelstva a rady statutárního města s hlasem poradním. Nesmí vykonávat funkce v politických stranách a v politických hnutích.

---

¹⁹ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.

²⁰ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Funkci tajemníka statutárního města Ostravy vykonává Ing. Břetislav Gibas, ve statutárním městě Opavě je tajemníkem JUDr. Tomáš Elis.

2.2.5 Magistrát města Ostravy a Opavy

Magistrát tvoří primátor, náměstci primátora, tajemník magistrátu a další zaměstnanci města zařazení do magistrátu. V čele magistrátu je primátor. Postavení a činnost magistrátu jsou upraveny zákonem o obcích a jinými předpisy. Člení se na odbory, které pro jednotlivé úseky činnosti zřídila rada města a které zajišťují prostřednictvím odborů svěřené úkoly na úseku státní správy a samosprávy. V příloze č. 3 jsou uvedeny organizační struktury Magistrátů města Ostravy a Opavy.

Město Ostrava zřídilo pro zabezpečení specifických činností zvláštní orgány, které jsou specializovány na danou oblast. Je zřízena Povodňová komise obce s rozšířenou působností Ostrava, Komise pro sociálně-právní ochranu dětí, Bezpečnostní rada statutárního města Ostravy. Přehled činnosti uvedených zvláštních orgánů je uvedena v příloze č. 4. Tyto orgány jsou také součástí magistrátu.

2.3 Personální stránka Magistrátu města Ostravy a Opavy

Personální obsazení magistrátu tvoří primátor, náměstci primátora, tajemník magistrátu a zaměstnanci města zařazení do magistrátu. Pro řádné a odborné zabezpečení správních činností zřídila rada města Ostravy 25 odborů, rada města Opavy zřídila 17 odborů (viz příloha č. 3).

Magistrát města:

- plní úkoly v samostatné působnosti, která mu byla uložena zastupitelstvem města a radou města,
- pomáhá výborům, komisím a zvláštním orgánům v jejich činnosti, včetně organizačně-technického zajištění,
- vykonává státní správu v rozsahu působnosti stanovené zákonem o obcích a jinými zákony,

- poskytuje informace žadateli dle zvláštního zákona²¹.

Pracovní poměr a vzdělávání úředníků je legislativně upraven zákonem č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále může být činnost zaměstnanců upravena vnitřními předpisy, jako např. Organizačním řádem magistrátu.

Zaměstnanci magistrátu města jsou vedoucí zaměstnanci, úředníci a ostatní zaměstnanci.

Vedoucím zaměstnancem je tajemník magistrátu, který je vedoucím úřadu, zodpovídající za řízení a kontrolu vykonávané činnosti zaměstnanců, plní úlohu zaměstnavatele. Na výkonu plnění samosprávné nebo přenesené působnosti města se podílí vedoucí odborů a vedoucí oddělení, kterým jsou podřízeni úředníci zařazení do odborů a do oddělení. Dle zákona o úřednících se pracovní poměr s úředníkem uzavírá na dobu neurčitou, výjimkou může být náhrada za osobu, která je dočasně nepřítomna z důvodu mateřské nebo rodičovské dovolené, z lékařských důvodů, u kterých se předpokládá, že pracovní neschopnost bude delší než 3 měsíce, z důvodu výkonu civilní nebo vojenské služby, z důvodu výkonu veřejné funkce, v těchto případech lze uzavřít pracovní poměr na dobu určitou.

Vedoucí odboru je jmenován do funkce radou města na návrh tajemníka magistrátu. Náplní práce vedoucího oboru je řízení a organizování práce svěřeného odboru, dle zákona o úřednících, zákoníku práce a pracovního řádu. Odbory se mohou členit na oddělení, o jejichž zřízení i zrušení rozhoduje rada města. V čele oddělení stojí vedoucí oddělení, který je povinen řídit, organizovat a kontrolovat práci oddělení a zodpovídat se za činnost vedoucímu odboru.

Odbory jsou povinny vzájemně spolupracovat, poskytovat si informace o plněných úkolech, vydávat potřebná stanoviska a posudky, koordinovat postup při společných záležitostech.

2.3.1 Personální zabezpečení úřadů

Z důvodu zabezpečení řádného chodu magistrátu je potřeba stanovit optimální počet pracovních míst, která by se měla obsadit příslušnými pracovníky. Z tohoto důvodu si magistrát stanovuje počet funkčních míst, která se snaží obsadit.

---

²¹ Zákon 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Vývoj změn ve schválených funkčních místech a skutečném počtu zaměstnaných zaměstnanců v letech 2003-2008 uvádí tab. 2.1. Při prostudování jednotlivých údajů si všimneme, že v roce 2004 došlo k výraznému snížení jak schválených funkčních míst tak i skutečně zaměstnaných pracovníků, důvodem byl personální audit, který navrhl snížení počtu pracovních míst.

Tab. 2.1: Přehled funkčních míst a skutečného počtu zaměstnanců Magistrátu města Ostravy

Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Funkční místa	896	801	807	819	850
Počet zaměstnanců	879	790	791	777	807

Zdroj: Přehledy funkčních míst Magistrátu města Ostravy + vlastní zpracování.

Údaje v tab. 2.1 jsou vždy k 31.12. daného roku, je nutno podotknout, že se počet schválených funkčních míst v průběhu roku upravuje, není tedy pevně stanoven na příslušný kalendářní rok. Počet zaměstnanců je taktéž uveden k 31.12. daného roku, taktéž se jejich počet v roce mění, dle potřeb Magistrátu města Ostravy.

Tab. 2.2 poskytuje přehled schválených funkčních míst a skutečně obsazených míst Magistrátu města Opavy. Jak již bylo uvedeno výše schválená funkční místa se nenavýšují skokově k 1.1. následujícího roku, ale průběžně během celého roku. Z tohoto důvodu byly personálním oddělením Magistrátu města Opavy poskytnuty průměrné údaje schválených funkčních míst i průměrné údaje skutečně obsazených míst za příslušný kalendářní rok, nejsou tedy uvedeny k pevnému datu jako tomu bylo u údajů poskytnutých odborem platovým a personálním Magistrátu města Ostravy.

Tab. 2.2: Přehled funkčních míst a skutečného počtu zaměstnanců Magistrátu města Opavy

Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Funkční místa + Městská policie	415	364	330	338	365
Počet zaměstnanců + Městská policie	413	363	330	337	363
Funkční místa	355	304	270	278	305
Počet zaměstnanců	353	303	270	277	303

Zdroj: Interní materiály, Opava, 2008.

Uvedené průměrné údaje funkčních míst a počtu skutečně zaměstnaných osob pro příslušné roky byly včetně 60-ti schválených funkčních míst Městské policie Opava, neboť je součástí Magistrátu města Opavy. Pro představu, kolik je průměrný počet zaměstnanců magistrátu bylo odečteno 60 míst od prvního a druhého řádku tabulky a tím byly vytvořeny další dva řádky.

Průměrné počty funkčních míst i zaměstnanců jsou zaokrouhleny na celá čísla směrem nahoru, aby vyjadřovaly údaje ve fyzických osobách. Jak je vidět taktéž došlo v roce 2004 k výraznému snížení počtu zaměstnanců, příčinou bylo převedení celého odboru sociálních dávek pod správu Úřadu práce Opava, v roce 2005 pak proběhl personální audit, který doporučil snížit přímo konkrétní pracovní místa, došlo tedy k rozvázání pracovních poměrů z organizačních důvodů.

Personální zabezpečení musí být dostatečné jak z hlediska množství úředníků tak i z hlediska dostatečné odborné kvalifikace těchto úředníků, úkolem jednotlivých zaměstnanců i vedení magistrátu je neustále zvyšovat kvalifikaci a dovednosti v oblastech působnosti ale také v oblasti psychologie, první pomoci atd. Tab. 2.3 poskytuje přehled o dosaženém vzdělání zaměstnanců Magistrátu města Ostravy.

Tab. 2.3: Přehled kvalifikace zaměstnanců Magistrátu města Ostravy

Dosažené vzdělání	Základní	Střední odborné	Úplné střední odborné	Vyšší odborné	Bakalářské	Vysokoškolské	Celkem
Počet zaměstnanců	6	42	362	19	55	340	824

Zdroj: Interní materiály Magistrátu města Ostravy, 2008. Pozn.: Údaje v tabulce ke dni 29. 2. 2008.

Z údajů uvedených výše je patrné, že 44 % tvoří zaměstnanci s úplným středním vzděláním s maturitou, 41 % jsou vysokoškoláci a zbývající úrovně vzdělání zaměstnanců jsou v celkovém poměru zanedbatelné. Z toho plyne, že je kladen důraz na vzdělání, kdy mají zaměstnanci minimálně maturitu, ovšem je jisté trend kvalifikaci zvyšovat, o čem svědčí vysoké procento vysokoškolsky vzdělaných pracovníků.

Z údajů poskytnutých personálním oddělením Magistrátu města Opavy je vypracována tab. 2.4, kde je uveden přehled dosaženého vzdělání zaměstnanců dle stanovených úrovní vzdělání, které je možno v ČR dosáhnout.

Tab. 2.4: Přehled kvalifikace zaměstnanců Magistrátu města Opavy

Dosažené vzdělání	Základní	Střední odborné	Úplné střední odborné	Vyšší odborné	Bakalářské	Vysokoškolské	Celkem
Počet zaměstnanců	5	23	176	7	18	93	322

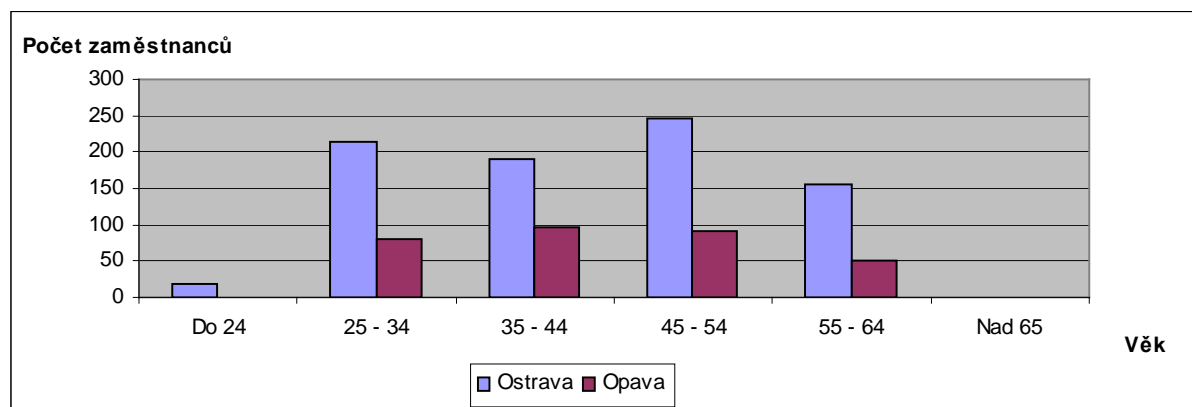
Zdroj: Interní materiály Magistrátu města Ostravy, 2008.

Pozn.: Údaje v tabulce ke dni 1. 4. 2008.

V procentním vyjádření představuje více než polovinu, 55 %, zaměstnanců s úplným středním odborným vzděláním, 29 % tvoří zaměstnanci s vysokoškolským vzděláním, zbývající úrovně vzdělání představují necelých 20 % vzdělanostní struktury zaměstnanců Magistrátu města Opavy.

Věková struktura zaměstnanců Magistrátu města Ostravy a Opavy je graficky znázorněna v grafu 2.2. Rozdělení věkové kategorie začíná skupinou do 24 let, pak následují 10leté intervaly a končí kategorií nad 65 let, tabulky s čísly ze kterých je graf sestaven jsou uvedeny v příloze č. 5. Srovnání je pouze orientační, neboť musíme mít na paměti, že celkový počet zaměstnanců Magistrátu města Ostravy je 824 a Magistrátu města Opavy 322, ovšem procentním vyjádřením se údaje dají lépe srovnávat.

Graf 2.2: Přehled věkové struktury zaměstnanců Magistrátu města Ostravy a Opavy v roce 2008

Zdroj: Interní materiály Magistrátu města Ostravy a Opavy, 2008.

Z grafu: 2.2 je patrné, že nejvíce zastoupeny jsou čtyři věkové kategorie, které se vyskytují mezi kategorií do 24 let a kategorií nad 65 let. Magistrát města Ostravy zaměstnává 30 % zaměstnanců ve věku 45 – 54 let, 26 % ve věku 25 – 34 , 23 % ve věku 35 – 44 let a 19 % zaměstnanců tvoří osoby ve věku 55 – 64 let.

Procentní vyjádření věkové struktury zaměstnanců Magistrátu města Opavy je následující: 30 % ve věku 35 – 44 let, 28 % kategorie 45 – 54 let, 25 % ve věku 25 – 34 a poslední kategorie 55 – 64 let tvoří 16 % z celkového počtu zaměstnanců magistrátu.

Z uvedených čísel je patrné, že věková struktura obou magistrátů je rozložena do všech zjišťovaných věkových kategorií, s výjimkou kategorie do 24 let a nad 65 let, jejichž obsazení je nepatrné.

2.3.2 Zařazení zaměstnanců do platových tříd a mzdové náklady

Zaměstnanci magistrátu města Ostravy i Opavy jsou zařazováni dle nařízení vlády č. 469/2002 Sb., kterým se stanoví katalog prací a kvalifikační předpoklady, ve znění pozdějších předpisů, do platových tříd a odměňování jsou dle zákoníku práce a nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě. Hlavními kritérii zařazení do příslušné platové třídy je kvalifikace a délka praxe.

Rozdělení zaměstnanců magistrátu města Ostravy a Opavy do platových tříd uvádí tab. 2.5, kde jsou uvedeny platové třídy, ve kterých je zařazen alespoň jeden pracovník, a počet zaměstnanců, kteří jsou do příslušné třídy zařazeni.

Tab. 2.5: Rozdělení zaměstnanců Magistrátu města Ostravy a Opavy do platových tříd

Platová třída	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ostrava	2	6	20	24	31	90	130	185	212	99	24	1
Opava	12	-	7	4	3	34	47	115	47	27	12	1

Zdroj: Přehled platových tříd na odborech Magistrátu města Ostravy, interní materiály Magistrátu města Opavy. **Pozn.:** Údaje pro Ostravu jsou k 29.2.2008, údaje pro Opavu jsou k 30.9.2007.

Uvedené údaje jsou pouze orientační neboť, jsou pořízeny k různým datům. Platový a personální odbor Magistrátu města Ostravy takovéto údaje vypracovává častěji. Personální

oddělení Magistrátu města Opavy takového statistiky nevede, a poskytnutý přehled byl vypracován pouze pro potřeby Zastupitelstva města Opavy.

Z vykázaných údajů pro Ostravu je patrné, že nejvíce zaměstnanců je zařazeno do platové třídy číslo 10, 9 a 8, zbývající třídy nejsou již tak obsazeny. Nejvíce zaměstnanců Opavy je odměňováno dle platové třídy číslo 9, 8 a 10. Z toho plyne, že nejvíce obsazeny jsou stejné platové třídy jak u Ostravy tak u Opavy.

Úzce s problematikou zařazení zaměstnanců do příslušných platových tříd souvisí náklady, které je potřeba vynaložit na platy a povinně odváděné pojistné.

Součástí výdajů magistrátu města Ostravy jsou mzdové výdaje. Mzdové výdaje se člení na platy, ostatní osobní náklady, sociální pojištění a zdravotní pojištění. Přehled vývoje mzdových nákladů Magistrátu města Ostravy poskytuje tabulka č. 2.6, která nastiňuje vývoj v letech 2002-2006.

Vývoj platů v letech 2002 – 2006 naznačuje mírné zvyšování každým rokem. V roce 2004 došlo k rozšíření počtu platových tříd z dosavadních 12 na 16 a také k navýšení platů legislativní úpravou. Také v roce 2004 došlo k personálnímu auditu, čímž došlo ke snížení počtu míst, proto navýšení nebylo tak vysoké.

Tabulka č. 2.6: Přehled výdajů na platy a povinné pojištění Magistrátu města Ostravy (v tis. Kč)

Výdaje	2003	2004	2005	2006
Celkové výdaje	6 782 783	7 796 896	7 863 715	7 630 591
Platy zaměstnanců	204 204	200 410	200 147	208 544
OON	11 188	11 638	11 614	14 618
Sociální pojištění	56 464	55 869	55 548	57 858
Zdravotní pojištění	19 362	19 209	19 293	20 265
Celkové mzdové náklady	291 218	287 126	286 602	301 285
Podíl mzdových nákladů na celkových nákladech	4,29 %	3,68 %	3,64 %	3,95 %

Pramen: Interní materiály a Výroční zprávy statutárního města Ostravy za rok 2002-2006.

Podíváme-li se na podíl mzdových výdajů na celkových výdajích magistrátu města Ostravy zjistíme, že se pohybují dlouhodobě pod 4 %, překročení nastalo pouze v roce 2003 a činily 4,29 % celkových výdajů.

Přehled mzdových nákladů Magistrátu města Opavy je uveden v tab. 2.7, údaje byly poskytnuty odborem finančním a rozpočtovým Magistrátu města Opavy ve formě celkových hrubých mezd, ze kterých je vypočítán 26 % odvod na sociální pojištění a 9% odvod na povinné zdravotní pojištění.

Tab. 2.7: Přehled výdajů na platy a povinné pojištění Magistrátu města Opavy (v tis. Kč)

Výdaje	2003	2004	2005	2006
Celkové výdaje	1 385 285	1 237 612	1 085 806	1 267 103
Platy zaměstnanců	47 497	40 110	41 147	46 609
Sociální pojištění	18 999	16 044	16 459	18 644
Zdravotní pojištění	6 576	5 554	5 697	6 454
Celkové mzdové náklady	73 072	61 707	63 303	71 706
Podíl mzdových nákladů na celkových nákladech	5,27 %	4,99 %	5,83 %	5,66 %

Pramen: Interní materiály Magistrátu města Opavy, 2008 + vlastní zpracování.

Z uvedeného přehledu je patrné výrazné snížení mzdových nákladů v roce 2004, jenž způsobil převod celého odboru sociálních dávek pod správu Úřadu práce Opava, jak bylo již uvedeno dříve. Podíváme-li se na podíl mzdových výdajů na celkových výdajích zjistíme, že se v letech 2003 – 2006 pohybují v průměru ve výši asi 5,5 % celkových výdajů Magistrátu města Opavy.

2.4 Právní předpisy a jiné typy dokumentů pro činnost Magistrátu města Ostravy a Magistrátu města Opavy

Činnost úřadů musí být legislativně podložena, proto se řídí mnoha zákony a nařízeními vlády např. z oblasti sociální, zdravotnictví, školství, životního prostředí, občanského práva, z oblasti finanční, majetkové, správní atd. V rámci své samosprávné činnosti vydávají obecně závazné vyhlášky města a v oblasti přenesené působnosti nařízení města.

2.4.1 Základní právní předpisy pro činnost úřadů

Pro umožnění řádného chodu institucí je potřeba vytvořit legislativní podporu, o kterou se bude existence a činnost úřadů opírat, plyne to také z normativní funkce veřejné správy. Magistrát města Ostravy a Magistrátu města Opavy se při výkonu samosprávné a přenesené působnosti řídí mnoha zákony, mezi ně patří např. výčet uvedený v tab. 2.8.

Tab. 2.8: Přehled právních norem, kterými se řídí chod úřadů

Zákony související s výkonem veřejné správy
<ul style="list-style-type: none">
• Zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu,
• Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění (památkový zákon),
• Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích,
• Zákon č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů,
• Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů,
• Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů,
• Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů,
• Nařízení vlády č. 364/1999 Sb., součinnost orgánů státní správy s obcemi o svobodném přístupu k informacím,
• Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení),
• Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů,
• Zákon č. 218/2000 Sb., zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů,
• Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, v platném znění,
• Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,
• Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů,
• Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole),
• Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností,
• Zákon č. 500/2004, správní řád,
• Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů,
• Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách,
• Zákon č. 159/2006, o střetu zájmu,
• Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon),
• aj.

Další právní předpisy, kterými se úřad musí řídit

- Zákon č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii,
- Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů,
- Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 496/2004 Sb., o elektronických podatelkách,
- Zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce,
- aj.

Zdroj: Internetové stránky Statutárního města Ostravy a Statutárního města Opavy, 2008.

Právní předpisy v tab. 2.8 jsou rozděleny do dvou oblastí a to na zákony, které se orientují pouze na oblast veřejné správy, a to hlavně na úroveň samosprávních. Druhá část vyjmenovává zákony, kterými se musí řídit subjekty veřejné správy ale také subjekty soukromého sektoru a samotní občané, mají tedy širší okruh působnosti.

Právními předpisy města jsou ve věcech patřících do samostatné působnosti obecně závazné vyhlášky města, ve věcech patřících do přenesené působnosti nařízení města.

Obecně závazné vyhlášky vydává zastupitelstvo města. Návrh na vydání obecně závazné vyhlášky mohou zastupitelstvu města předkládat členové zastupitelstva města nebo rada města. Zastupitelstvo městského obvodu nebo rada městského obvodu může předkládat návrh pouze ve věcech týkajících se jejich území nebo svěřené působnosti.

Návrh obecně závazné vyhlášky je předkládán k projednání městským obvodům. K projednání městským obvodům se však nepředkládá návrh těch obecně závazných vyhlášek, jimiž se vydává, mění či doplňuje Statut města. Lhůta pro projednání návrhu obecně závazné vyhlášky činí nejméně 30 pracovních dnů. To neplatí, půjde-li o naléhavý obecní zájem.

Nařízení města vydává rada města na základě zmocnění v zákoně a jeho mezích.

Obecně závazné vyhlášky a nařízení města musí být vyhlášeny, což je podmínkou jejich platnosti. Vyhlášení se provede tak, že se právní předpis města vyvěsí na úřední desce magistrátu po dobu 15 dní. Kromě toho se tyto právní předpisy města vyvěsí po stejnou dobu na úředních deskách úřadů městských obvodů, to však není podmínkou jejich platnosti.

Právní předpisy města mohou být vydány s působností pro celé území města nebo jen pro území některého městského obvodu nebo jen pro území některých městských obvodů. Mohou být vydány rovněž s působností jen pro některá katastrální území nebo jen pro jedno katastrální území.²²

2.4.2 Dokumenty upravující vnitřní chod úřadů

Výše uvedené zákony, kterými se činnost a působnost magistrátu vymezuje, jsou obecné a pro všechny úřady stejné. Pro zajištění nerušeného chodu úřadu má magistrát možnost více konkretizovat vymezení povinností a kompetencí orgánů magistrátu, jednotlivých odborů, vedoucích úředníků i úředníků prostřednictvím vnitřních dokumentů, viz tab. 2.9.

Tab. 2.9: Vnitřní předpisy a dokumenty magistrátů

Ostrava	Opava
<ul style="list-style-type: none"> • Obecně závazná vyhláška č. 11/2000, Statut města Ostravy, • Jednací řád zastupitelstva města, • Jednací řád rady města, • Organizační řád magistrátu, • Pracovní řád, • Rozpočty, výroční zprávy, • Kolektivní smlouva na rok 2007 – 2010, • Statut sociálního fondu zaměstnanců statutárního města Ostravy zařazených do Magistrátu města Ostravy a do organizačních složek zřízených městem, • Pravidla pro přijímání a vyřizování stížností a peticí, • Platový předpis, • aj. 	<ul style="list-style-type: none"> • Obecně závazná vyhláška č. 11/2004, Statut města Opavy, • Jednací řád zastupitelstva Statutárního města Opavy, • Jednací řád rady města Opavy, • Organizační řád, • Pracovní řád, • Rozpočty, závěrečné účty, • Kolektivní smlouva, • Směrnice o vzdělávání, • aj.

Zdroj: Interní materiály magistrátů + internetové stránky města Ostravy a Opavy, 2008.

Uvedený výčet, není celkový vnitřních předpisů vydaných magistráty měst Ostravy a Opavy je pouze orientační, neboť jejich vnitřní chod je upraven celou řadou vnitřních směrnic, nařízení, předpisů, které se mohou vztahovat na celý chod magistrátu, nebo na určité činnosti, stanovené odbory atd. Některé uvedené předpisy jsou také veřejně přístupné, např. status města, schválené rozpočty, výroční zprávy, jednací řády, občané tedy mohou do nich nahlížet.

²² Obecně závazná vyhláška č. 11/2000, Statut města Ostravy, ve znění pozdějších předpisů.

2.5 Rozpočet a finanční hospodaření

Jak odbor financí a rozpočtu Magistrátu města Ostravy tak i odbor finanční a rozpočtový se při sestavování rozpočtu a hospodaření s finančními prostředky řídí zákonem o obcích, zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů²³, dalšími předpisy a statutem.

Schvalují se zásady pro sestavování návrhu rozpočtu a návrhu rozpočtového výhledu. Tyto zásady jsou závazné pro městské obvody.

Sestavuje se a schvaluje:

- zpravidla vyrovnaný roční rozpočet za podmínek stanovených zákonem²⁴ nejpozději do 15. prosince roku předcházejícího rozpočtovému roku,
- vyrovnaný rozpočtový výhled na období tří let nejpozději do 15. prosince roku předcházejícího rozpočtovému roku, který je základem pro sestavování ročních rozpočtů,
- kalendář příjmů a výdajů pro běžný rok nejpozději do 31. ledna rozpočtového roku.
- zastupitelstvo města schvaluje rozpočtové provizorium, kterým se řídí financování města do doby schválení rozpočtu, není-li rozpočet města schválen do konce roku předcházejícího rozpočtovému roku,
- všechny změny rozpočtu se provádí rozpočtovými opatřeními. Rada města provádí změny rozpočtu rozpočtovými opatřeními do úhrnné výše 10 % upraveného rozpočtu. Do stanoveného limitu se nezapočítávají rozpočtová opatření týkající se přijetí dotace ze státního rozpočtu, státních fondů a rozpočtu kraje v průběhu rozpočtového roku a rozpočtová opatření týkající se užití přebytku hospodaření, výnosů z realizace majetku města schváleného zastupitelstvem města. Ostatní změny rozpočtu jsou vyhrazeny zastupitelstvu města.

Sestavování rozpočtů vychází ze zákona o státním rozpočtu České republiky pro příslušný rok. Dále se postupuje dle schválené metodiky pro sestavování rozpočtu města, která byla zpracována na základě makroekonomických indikátorů české ekonomiky pro příslušný rok²⁵.

---

²³ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

²⁴ Tamtéž.

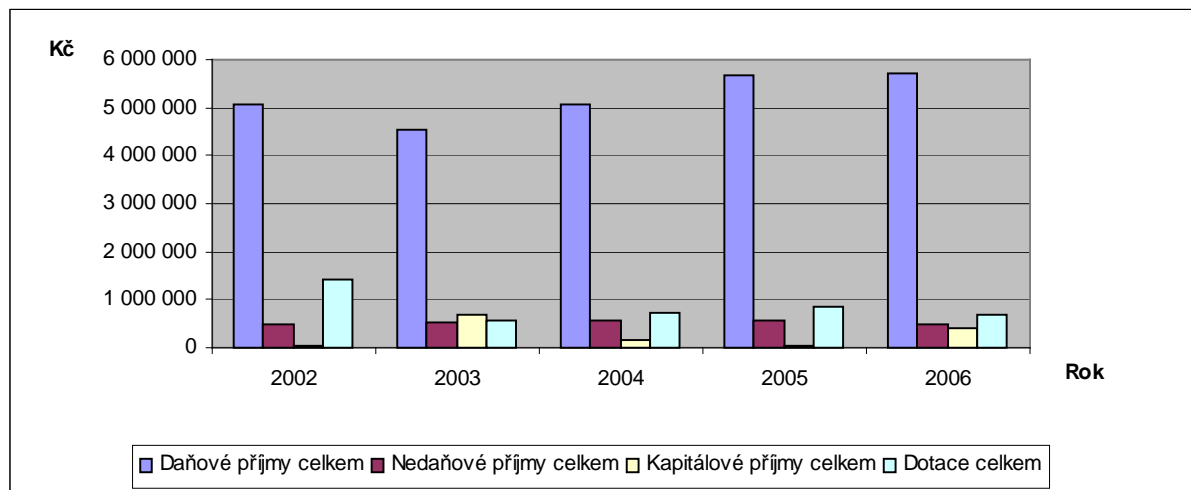
²⁵ Zdrojem informací a predikcí je především Ministerstvo financí ČR.

2.5.1 Hospodaření Statutárního města Ostravy

Rozpočet města Ostravy je sestavován jako rozpočet statutárního města Ostravy včetně rozpočtů městských obvodů a jako rozpočet samotného města. Vazby mezi těmito rozpočty jsou především v oblasti toků investičních a neinvestičních dotací směrem k městským obvodům. Z tohoto důvodu jsou rozpočty městských obvodů schvalovány až po přijetí rozpočtu města.

Z údajů uvedených ve Výročních zprávách Statutárního města Ostravy z let 2002 – 2006 je sestaven graf 2.3, který poskytuje přehled příjmů Statutárního města Ostravy.

Graf 2.3: Přehled příjmů města Ostravy v letech 2002 – 2006 (v tis. Kč)

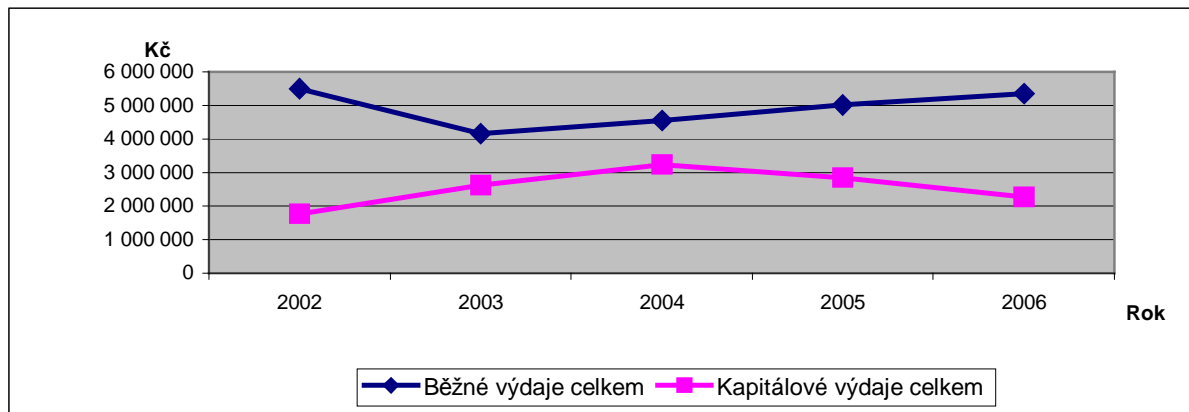

Zdroj: Výroční zprávy Statutárního města Ostravy z let 2002 – 2006.

Z přehledu uvedeného výše je patrné, že největší objem příjmů Statutárního města Ostravy tvoří daňové příjmy, přijaté dotace mají klesající tendenci, nedaňové příjmy a kapitálové příjmy jsou nepatrné a nepravidelné.

Nedílnou součástí rozpočtů i závěrečných účtů jsou výdaje, které v daném roce město vynaloží na zabezpečení samosprávné i přenesené působnosti, kterou vykonává. Výdaje, které vynaložilo město Ostrava v letech 2002 – 2006 jsou vyobrazeny v grafu 2.4, který ukazuje trend vývoje celkových běžných a kapitálových výdajů.

Graf 2.4: Přehled výdajů města Ostravy v letech 2002 – 2006 (v tis. Kč)

Zdroj: Výroční zprávy Statutárního města Ostravy z let 2002 – 2006.

Jak je vidět v grafu 2.4, převažují běžné výdaje nad kapitálovými výdaji. Ovšem vývoj běžných výdajů byl nejnižší v roce 2003, v následujících letech je tendence k růstu jejich objemu na celkových výdajích. Vývoj kapitálových výdajů je do roku 2004 stoupající, následně v letech 2005, 2006 již povolna jejich výše klesá.

Pro určení výsledku hospodaření města Ostravy je potřeba vyjádřit rozdíl mezi celkovými příjmy a celkovými výdaji, který je uveden v tab. 2.10. Sledované údaje jsou za léta 2001 – 2006, příjmy i výdaje jsou vyjádřeny v hodnotách po konsolidaci, tedy očištěny od vícenásobného započítávání některých položek. Konkrétní číselné hodnoty příjmů a výdajů, které byly použity k vytvoření výše uvedených grafů, jsou uvedeny v příloze č. 6.

Tab. 2.10: Přehled celkových příjmů, výdajů a jejich rozdílu za Statutární město Ostravu (v tis. Kč)

Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Příjmy po konsolidaci	6 999 489	6 357 163	6 534 278	7 117 570	7 303 847
Výdaje po konsolidaci	7 251 857	6 782 783	7 796 896	7 863 715	7 630 591
Rozdíl	- 252 368	- 425 620	- 1 262 618	- 746 145	- 326 744
Krytí rozpočtu	252 368	425 620	1 262 618	746 145	326 744

Zdroj: Výroční zprávy Statutárního města Ostravy za rok 2002 – 2006.

Z tabulkového vyjádření je zřejmé, že výdaje převyšují příjmy a to ve všech sledovaných letech. Ovšem interpretace, že je Statutární město dlouhodobě v deficitním hospodaření je mylné. Rozdíl mezi příjmy a výdaji netvoří hospodářský výsledek běžného roku.

Rozpočet je sestavován jako vyrovnaný a proto by měl být výsledek hospodaření roven 0, neboť všechny výdaje, které byly provedeny musí být také uhrazeny, proto si město zřídí krátkodobý nebo dlouhodobý úvěr, vydá dluhopisy aj. Tyto položky jsou uvedeny v rozpočtu jako financování, dle rozpočtové skladby třída 8. Sečteme-li položku rozdíl a financování, zjistíme, že je hospodaření města nulové, tedy ani kladné ani záporné.

Dosažený výsledek hospodaření v příslušném roce není komplexní informací o hospodaření města. Kromě příjmů a výdajů má na hospodaření nemalý vliv i stav základního běžného účtu, který je tvořen disponibilními prostředky. Ty má město k dispozici jako volné zdroje i přes dosažení schodku. Jsou tvořeny vypůjčenými peněžními prostředky minulých let, které nebyly vyčerpány v hodnoceném roce, a mají především formu vlastnictví majetkových cenných papírů, termínovaných vkladů a zůstatků na bankovních účtech.²⁶

Výše uvedené údaje o příjmech a výdajích jsou uvedeny dle druhového členění, přehled výdajů může být sestaven podle odvětvového třídění rozpočtové skladby, jak je uvedeno v tab. 2.11, kde jsou tímto způsobem uvedeny údaje za město Ostravu v letech 2002 – 2006.

Tab. 2.11: Odvětvové třídění výdajů města Ostravy v letech 2002 – 2006 (v tis. Kč)

Výdaje	2002	2003	2004	2005	2006
Zemědělství a lesní hospodářství	17 736	18 862	21 929	19 873	16 590
Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	1 357 951	1 422 375	1 954 773	1 733 027	1 689 185
Služby pro obyvatelstvo	2 493 513	2 696 766	2 752 276	2 638 514	2 099 088
Sociální věci a politika zaměstnanosti	435 024	541 593	728 112	802 079	932 952
Bezpečnost státu a právní ochrana	404 823	397 549	448 341	384 082	411 809
Všeobecná veřejná správa a služby	2 542 810	1 705 638	1 891 465	2 286 140	2 480 967
Výdaje celkem	7 251 857	6 782 783	7 796 896	7 863 715	7 630 591

Zdroj: Výroční zprávy Statutárního města Ostravy za rok 2002 – 2006.

Dle odvětvového členění vydalo město Ostrava v průměru za rok 2002 – 2006 z celkových výdajů na zemědělství a lesní hospodářství 0,25 %, na průmysl 21,79 %, na služby pro obyvatelstvo 34,10 %, na sociální věci a zaměstnanost 9,15 %, na bezpečnost státu a právní ochranu 5,49 % a na **všeobecnou veřejnou správu a služby 29,21 %**.

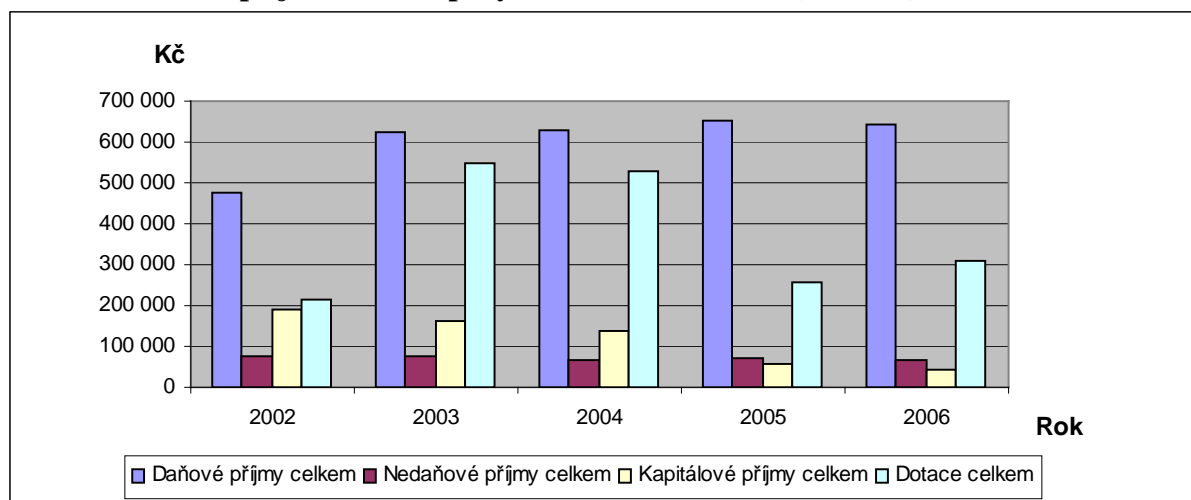
²⁶ Z výroční zprávy Statutárního města Ostravy za rok 2005.

2.5.2 Hospodaření Statutárního města Opavy

Pro činnost Magistrátu města Opavy je potřeba aby byl schválen rozpočet pro příslušný rok, kde je sestaven přehled příjmů, které jsou očekávány. Důležité pro kontrolu hospodaření s veřejnými prostředky je také každoroční vypracování závěrečného účtu, který poskytuje přehled o plnění schváleného rozpočtu.

Z vypracovaných závěrečných účtů města Opavy jsou čerpány informace k vypracování grafu 2.5, který přehledně dokumentuje jednotlivé kategorie příjmů města Opavy v letech 2002 – 2006.

Graf 2.5: Přehled příjmů města Opavy v letech 2002 – 2006 (v tis. Kč)

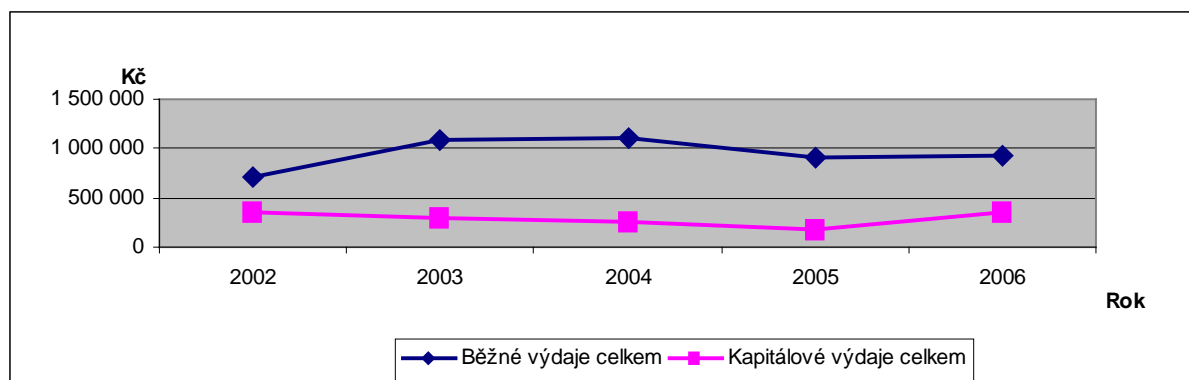
Zdroj: Závěrečné účty Statutárního města Opavy za rok 2002-2006.

V grafu 2.5 jsou příjmy města Opavy rozděleny do čtyř skupin dle druhového třídění rozpočtové skladby a to na daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace.

Jak je vidět z přehledu největší podíl na příjmech města Opavy tvoří daňové příjmy, další významnou část příjmů tvoří přijaté dotace, nedaňové příjmy i kapitálové příjmy mají klesající tendenci a jejich podíl na celkových příjmech je nízký.

Druhá strana rozpočtu města je tvořena výdaji na jednotlivé schválené oblasti a položky. Graf 2.6 dokumentuje výdaje města Opavy v letech 2002 –2006, které jsou rozděleny na běžné a kapitálové výdaje dle rozpočtové skladby.

Graf 2.6: Přehled výdajů města Opavy v letech 2002 – 2006 (v tis. Kč)

Zdroj: Závěrečné účty Statutárního města Opavy za rok 2002-2006.

Běžné výdaje města Opavy do roku 2004 rostly, v roce 2004 došlo k převedení celého odboru sociálních dávek pod správu Úřadu práce Opava, proto došlo ke snížení běžných výdajů. Kapitálové výdaje měly do roku 2005 klesající tendenci, v roce 2006 došlo k jejich výraznému navýšení. Číselné vyjádření údajů o příjmech a výdajích zpracovaných ve výše uvedených grafech předkládá příloha č. 7.

Pro ilustrační představu je vytvořena tab. 2.12, která poskytuje přehled celkových příjmů a výdajů města Opavy po konsolidaci a jejich rozdíl v letech 2002 – 2006. Jak již bylo uvedeno dříve rozdíl těchto dvou položek nepředstavuje skutečný hospodářský výsledek města.

Tabulka č. 2.12: Přehled celkových příjmů, výdajů a jejich rozdílu za Statutární město Opavu (v tis. Kč)

Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Příjmy po konsolidaci	959 157	1 408 031	1 361 846	1 030 374	1 056 855
Výdaje po konsolidaci	1 051 186	1 385 285	1 368 242	1 081 845	1 271 103
Rozdíl	- 92 029	22 746	- 6 396	- 51 471	- 214 248
Krytí rozpočtu	244 939	141 145	185 860	157 377	103 407
Skutečný hospodářský výsledek	152 910	163 892	179 464	105 906	- 110 841

Zdroj: Závěrečné účty Statutárního města Opavy za rok 2002-2006.

Třetí řádek, rozdíl, je důležitým podkladem pro další zpracování, které směřuje ke stanovení skutečného výsledku hospodaření města. Pro zabezpečení prostředků v případě záporného salda příjmů a výdajů města Opavy se zapojují prostředky jako dlouhodobé

a krátkodobé úvěry, fond rezerv a rozvoje, aj., které jsou souhrnně obsaženy ve třídě 8 – financování.

Také město Opava ve svých závěrečných účtech udává přehledy členění výdajů podle odvětvového členění, tab. 2.13 uvádí zpracované údaje za léta 2002 – 2006. Celkové výdaje jsou zde rozděleny do 6 stanovených skupin.

Tab. 2.13: Odvětvové třídění výdajů města Opavy v letech 2002 – 2006 (v tis. Kč)

Výdaje	2002	2003	2004	2005	2006
Zemědělství a lesní hospodářství	1 075	3 614	4 011	3 947	4 160
Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	255 842	197 840	246 141	206 028	325 108
Služby pro obyvatelstvo	477 846	693 650	612 451	401 547	511 521
Sociální věci a politika zaměstnanosti	114 436	159 235	166 267	168 755	185 950
Bezpečnost státu a právní ochrana	25 737	27 149	24 864	29 237	36 035
Všeobecná veřejná správa a služby	176 249	303 796	314 508	272 332	204 329
Výdaje celkem	1 051 185	1 385 285	1 368 242	1 081 845	1 267 103

Zdroj: Závěrečné účty Statutárního města Opavy za rok 2002-2006.

Město Opava vynaložilo v průměru za léta 2002 – 2006 na zemědělství a lesní hospodářství 0,27 %, na průmysl a ostatní odvětví 20,26 %, na služby pro obyvatelstvo 43,56 %, na sociální věci a zaměstnanost 12,96 %, na bezpečnost a právní ochranu 2,35 % a na **všeobecnou veřejnou správu 20,6 %**.

3. Hodnocení správní činnosti městských úřadů

Nejen v České republice, ale ve všech vyspělých státech se začínají uplatňovat vyšší nároky na kvalitní výkon veřejné správy, zkvalitnění poskytovaných služeb, s nárokem na zvýšení efektivnosti při nakládání s veřejnými prostředky, založeném na principu subsidiarity. Pro zajištění kvality a možnosti srovnání se začíná používat ve veřejné správě řada metod kvality řízení jako např. model CAF, benchmarking, projekt zdravé město aj.

3.1 Hodnocení správní činnosti Magistrátu města Ostravy a Opavy

Tato podkapitola se zabývá hodnocením činnosti Magistrátu města Ostravy a Opavy v oblasti výkonu samosprávy, přenesené státní správy, organizačního a personálního zabezpečení, oblasti hospodaření a financování činnosti úřadů a oblasti vnitřní kontroly.

1) Oblast výkonu samosprávy a státní správy, organizačního zajištění

Magistrát měst Ostravy i Magistrát města Opavy vykonává jak samosprávu tak i přenesenou státní správu, která jim je svěřena ve stanoveném rozsahu. Územní samospráva je v obou městech rozdělena mezi magistráty a úřady městských obvodů, je tedy dvoustupňová. Uspořádání a vzájemné vztahy magistrátu a úřadů městských obvodů jsou upraveny obecně závaznou vyhláškou – statutem, který je veřejně přístupný a může se měnit v případě potřeby.

Výkon přenesené působnosti vykonává Magistrát města Ostravy pro 13 obcí, Magistrát města Opavy vykonává přenesenou státní správu pro 41 obcí. Na výkon přenesené působnosti státní správy jsou ze státního rozpočtu městům poskytovány dotace, které zohledňují rozsah přenesených správních činností, počet obyvatel ve správním obvodu a velikost území správního obvodu. Z přehledu přijatých dotací v grafu 2.1 jde vidět, že se dotace každoročně navyšují u Magistrátu města Ostravy, v případě Magistrátu města Opavy objem dotací rostl do roku 2004, pak výrazně klesl, bylo to způsobeno přechodem odboru sociálních dávek pod správu Úřadu práce v Opavě. Je nutno podotknout, že tyto dotace zpravidla rozpočtem města pouze protečou a směřují k určeným příjemcům.

O správních chod města se starají zastupitelé, které si občané zvolí v komunálních volbách, aby mohli svou funkci vykonávat zřídí se příslušné orgány města. V Ostravě i Opavě

je to zastupitelstvo města, rada města, primátor, tajemník, magistrát města a také mohou být zřízeny zvláštní orgány města, jak je tomu v případě města Ostravy (viz příloha č. 4).

Za výkon samosprávy i přenesené působnosti státní správy zodpovídá magistrát města, který se dělí na odbory a oddělení. Každý odbor se zabývá svěřenou oblastí, hospodaří s prostředky, které mu byly svěřeny a na konci roku se provede vyúčtování, mezi povinnosti odborů patří také podávání informací, dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Magistrát města Ostravy má zřízeno 25 odborů (viz příloha č. 3), některé z nich se dále dělí na oddělení z důvodu lepšího zabezpečení a řešení dané oblasti. Odbory, kterých se týká řešení společné problematiky mají povinnost spolupracovat.

Také některé odbory, je jich 17, Magistrátu města Opavy se dělí na oddělení. Neznamená to ovšem, že MMOp vykonává méně správních činností než MMOs, pouze má zřízeno méně odborů. Rozsah působnosti odborů MMOp není úzce zaměřen, plyne z toho, že jeden odbor se zabývá více oblastmi, které spolu úzce souvisí např. odbor školství se dále dělí na samostatná pracoviště sportu, romského poradenství, protidrogové prevence, prevence kriminality. Odbor školství MMOs se zabývá pouze problematikou školství a prevence kriminality spadá do působnosti odboru kultury, sportu a volnočasových aktivit.

Je třeba zdůraznit, že množství činností, které uvedené úřady vykonávají se liší, v Ostravě je více zapotřebí, aby na danou oblast byl přímo stanoven jeden odbor, přece jenom je třetím největším městem a tedy čím větší město tím více povinností. Také bych zmínila, že se zástupci některých odborů MMOp, ale také zástupci jiných měst v okolí, obracejí o pomoc a informace na pracovníky MMOs a tudíž zde existuje vzájemná komunikace.

2) Oblast personálního zabezpečení

Pro činnost orgánů města je potřeba zajisti materiální, technické, programové a v neposlední řadě personální zázemí, neboť lidé dělají z organizace živý mechanismus.

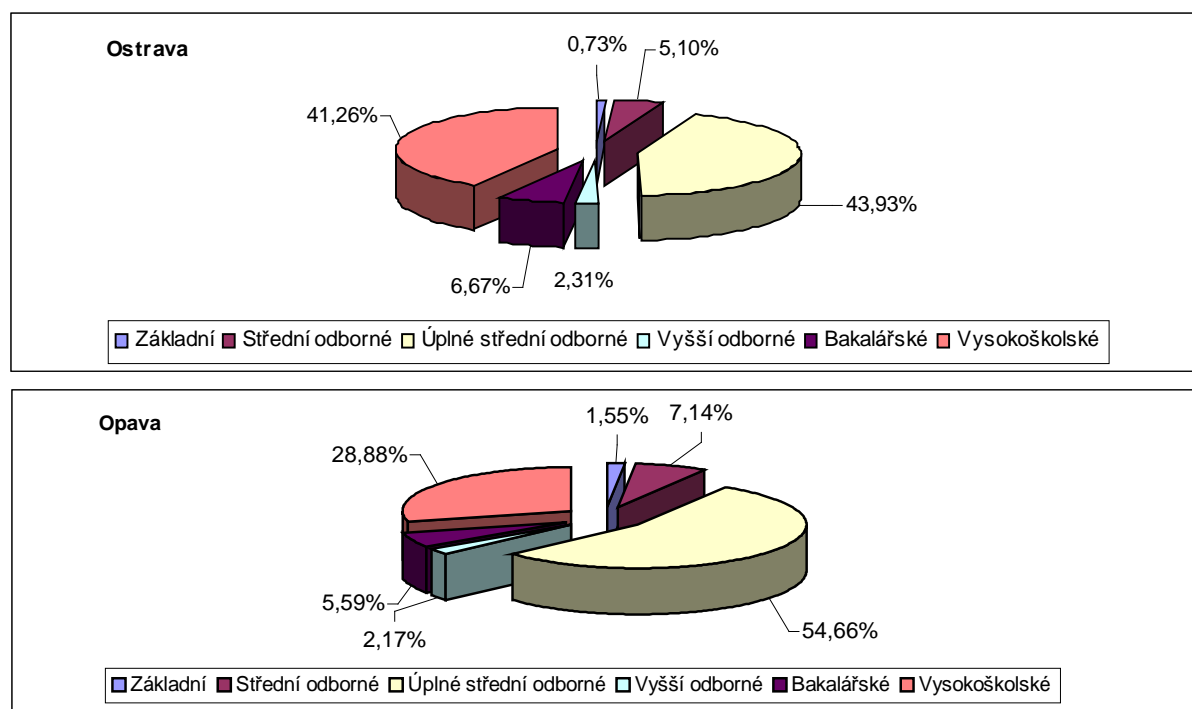
Oba úřady mají zřízenou funkci tajemníka, který zastupuje funkci zaměstnavatele pro všechny zaměstnance úřadu. Vydává pracovní řád, platové předpisy, schvaluje odměny, vypisuje výběrová řízení atd. Jeho úkolem je tedy zajisti, aby byla pracovní místa obsazena kvalifikovanými zaměstnanci, kteří dané problematice rozumí.

Z podkladů, které byly poskytnuty zaměstnanci úřadů byly sestaveny tabulky, které se týkaly přehledu schválených funkčních míst a skutečně obsazených pracovních míst. Údaje se nadají zcela porovnávat, jsou spíše informativního charakteru, neboť statistiky vedené na úřadech jsou prováděny odlišně, zaměřují se na jiné oblasti, které jsou důležité pro vnitřní potřebu magistrátů.

Společným znakem, který lze u obou úřadů vyvodit je, že v proběhl personální audit, který stanovil snížení míst, v Ostravě to bylo v roce 2004 a v Opavě v roce 2005. Ovšem lze vysledovat, že od uvedených roků se počet schválených i skutečně obsazených míst navyšuje, přičemž k zvyšování, případně snižování jejich počtu dochází v průběhu roku, kdykoliv magistrát potřebuje.

Tlak na zvyšování kvality poskytované veřejné správy se neustále zvyšuje. Tomu se musí podřídit také zaměstnanci úřadů, důležitým požadavkem je zvyšování kvalifikace úředníků. Údaje poskytnuté k vzdělanostní struktuře úřadů poskytly výsledky, které jsou uvedeny v grafu 3.1., který uvádí přehled šesti úrovní kvalifikace.

Graf 3.1: Vzdělanostní struktura zaměstnanců Magistrátu města Ostravy a Magistrátu města Opavy v roce 2008

Zdroj: Interní materiály Magistrátu města Ostravy a Magistrátu města Opavy, 2008.

Největší počet zaměstnanců na obou úřadech má úplné střední odborné vzdělání nebo vysokoškolské vzdělání, ovšem na MMOs pracuje nejvíce vysokoškoláků a na MMOp pracuje nejvíce zaměstnanců s úplným odborným vzděláním. Zbývající čtyři kategorie jsou v obou případech zastoupeny výrazně méně.

Součástí problematiky personálního zabezpečení je objem vynaložených mzdových nákladů na celkových výdajích. Z tab. 2.6 a tab. 2.7, kde jsou uvedeny výdaje na platy, povinné odvody na sociální a zdravotní pojištění a také celkové výdaje v letech 2003 – 2006, bylo vysledováno, že MMOs vynaložil v průměru za toto období mzdové výdaje ve výši 3, 89 % z celkových výdajů. V případě MMOp se mzdové náklady v průměru za léta 2003 – 2006 podílejí 5,33 % na celkových výdajích. Mohlo by se zdát, že platy zaměstnanců MMOp jsou vyšší ovšem podíváme-li se na údaje v tab. 3.1, zjistíme, že průměrné mzdové výdaje na jednoho zaměstnance jsou vyšší u MMOs.

Tab. 3.1: Přehled vynakládaných mzdových výdajů Magistrátu města Ostravy a Magistrátu města Opavy v letech 2003 – 2006 (v tis. Kč)

Celkové mzdové náklady	2003	2004	2005	2006
Ostrava	291 218	287 126	286 602	301 285
Opava	73 072	61 707	63 303	71 706
Průměrné mzdové náklady na 1 zaměstnance/rok				
Ostrava	331	363	362	388
Opava	177	170	188	198

Zdroj: Interní materiály Magistrátu města Ostravy a Magistrátu města Opavy, 2008 + vlastní zpracování.

Přestože MMOs má vyšší mzdové náklady a více zaměstnanců, průměrně vynakládá na jednoho pracovníka ročně téměř o ½ více finančních prostředků.

3) Oblast hospodaření a financování

Pro veškeré záležitosti týkající se finančních prostředků má MMOs zřízen odbor financí a rozpočtu a MMOp zřídil odbor finanční a rozpočtový. Náplň obou odborů se neliší, jejich hlavní činností je sestavování návrhu rozpočtu, sleduje a hodnotí jeho plnění, získává prostředky pro financování, zpracovává finanční analýzy atd.

Rozpočet města je tvořen příjmy a výdaji, jejich přehled pro město Ostravu a město Opavu lze nalézt v příloze č. 6 a v příloze č. 7, kde jsou uvedeny příjmy i výdaje dle druhového třídění rozpočtové skladby.

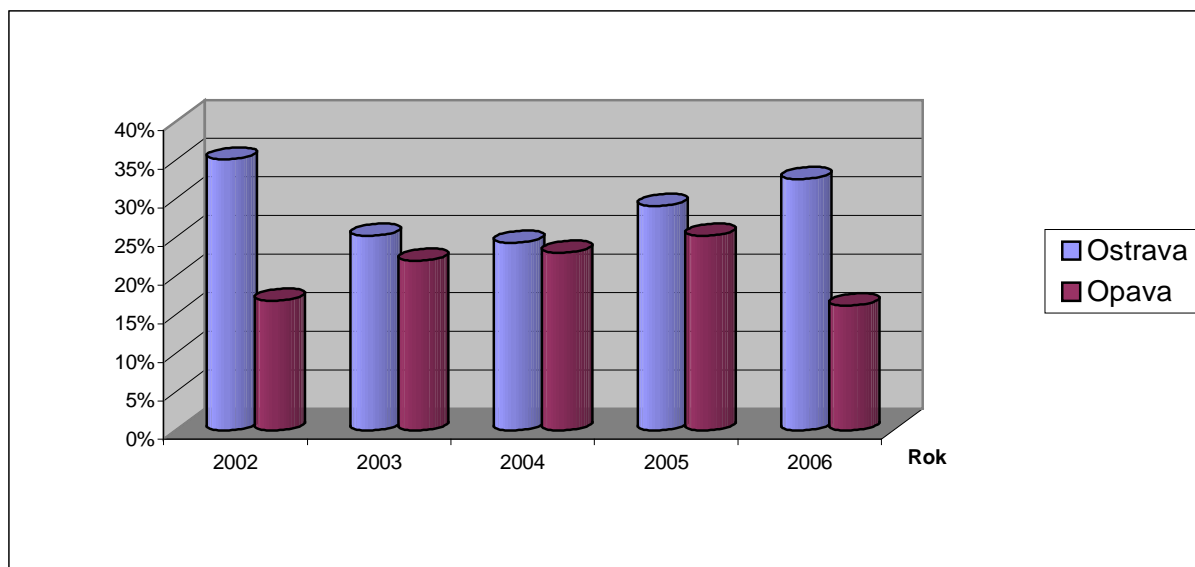
Největší objem příjmů MMOs v letech 2002 –2006 tvoří daňové příjmy, následují přijaté dotace, nedaňové příjmy a kapitálové příjmy. Běžné výdaje ve sledovaném období převyšují kapitálové výdaje.

V příjmech MMOp jsou také nejvíce zastoupeny daňové příjmy, ovšem podíl přijatých dotací je vyšší než byl u MMOs, následují kapitálové příjmy, jejich objem každoročně klesá a poslední složkou jsou nedaňové příjmy, které se pohybují přibližně na stejné úrovni.

Z hlediska odvětvového se výdaje rozdělí do šesti skupin, jsou to: zemědělství a lesní hospodářství, průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, služby pro obyvatelstvo, sociální věci a politika zaměstnanosti, bezpečnost státu a právní ochrana a všeobecná veřejná správa a služby. Blíže jsou výdaje na uvedené skupiny uvedeny v tab. 2.10 pro město Ostravu a v tab. 2.12 pro město Opavu.

Nyní se zaměříme na výdaje vynaložené na všeobecnou veřejnou správu a služby. Graf 3.2 poskytuje přehled o objemu vynaložených prostředků v letech 2002 –2006 současně pro město Ostravu i Opavu.

Graf 3.2: Výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby v letech 2002 – 2006

Zdroj: Výroční zprávy Statutárního města Ostravy a Závěrečné účty Statutárního města Opavy. 2002 – 2006.

Graf 3.2 dokumentuje, že se výdaje na šestou skupinu odvětvového členění každoročně nenavysílají. U MMOs nejdříve výdaje klesaly až do roku 2004 pak nastal jejich růst. Výdaje vynakládané MMOp do roku 2005 rostly a v roce 2006 výrazně poklesly. Nelze tedy říci, že se výdaje na samosprávu a veřejnou správu neustále zvyšují, ale ani že se snižují.

Součástí skupiny všeobecná správa a služby jsou oddíly: státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany; jiné veřejné služby a činnosti; finanční operace a ostatní činnosti, které jsou dále rozpracovány na pododdíly, které se mohou ještě členit na paragrafy.

4) Oblast kontroly

Oblast kontroly upravuje zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), který ukládá povinnost vytvořit nezávislý útvar, případně zvlášť pověřeného zaměstnance.

MMOs pro zabezpečení kontroly zřídil odbor interního auditu a kontroly, který se dělí na oddělení interního auditu a oddělení kontroly. Zabývá se specializovanou kontrolní činností v oblasti finanční kontroly, kontroly příspěvkových organizací a dalších organizací, které získávají prostředky z rozpočtu města, eviduje a stížnosti, petice atd.

Interní audit u MMOp provádí zaměstnanec, který je k tomu určen, zodpovídá za nezávislé a objektivní přezkoumávání a vyhodnocování operací a vnitřního kontrolního systému orgánů SMO.

Kontrola může být:

- **přímá**, jde zpravidla o vnitřní operativní kontrolu, která je součástí operativního řízení. Patří sem i vnitřní finanční kontrola a vnitřní audit. Má většinou charakter průběžné kontroly,
- **nepřímá**, a to vnitřní, vnitřní kontrolní systém, zajišťovaný vnitřními kontrolními orgány, a vnější, kterou zajišťují externí kontrolní orgány. Například vnější finanční kontrolu zajišťuje Ministerstvo financí ČR, v některých oblastech finanční úřady, finanční ředitelství. Je zpravidla neperiodická následná.²⁷

---

²⁷ Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. (2005).

3.2 Metody a ukazatele měření úrovně služeb a jejich kvality

Požadavky na zvyšování výkonu veřejné správy, na zkvalitnění poskytovaných služeb vedou k tomu, že se veřejné správě v daleko větší míře lze setkat s trendem přejímání moderních metod řízení, které byly původně vyvinuty pro potřeby soukromého sektoru. Jejich společným jmenovatelem je zvýšení kvality řízení úřadů veřejné správy, porovnání kvality řízení se srovnatelnými domácími a zahraničními organizacemi a přispění k zavedení efektivnějších a účinnějších pravidel pro fungování organizace.

V oblasti samosprávných úřadů se můžeme setkat zejména s těmito metodami kvality řízení:

- Benchmarking,
- Balanced Scorecard (BSC)
- Model EFOM a model CAF,
- Systém řízení kvality dle metodiky ISO 9001, ISO 14001 a ISO 17799,
- Komunitní plánování, Místní Agenda 21, Projekt Zdravé město.

1) Benchmarking

Benchmarking se zabývá porovnáváním organizace s jinými za účelem nalezení dobré praxe. Je to metoda zlepšování pomocí učení se od druhých. Cílem je naučit se to co jinde již v praxi dobře funguje, nemusí se vymýšlet nebo nakupovat poradenské služby pro záležitosti, tedy aplikovat již existující procesy. Jde o aktivní porovnávání s odvozením ponaučení – z výsledků se formulují podněty pro další činnost a rozvoj.

Cyklus benchmarkingu obsahuje:

- výběr činnosti/oblastí pro benchmarking,
- vypracování profilů služeb,
- sběr a analýzu dat o výkonu,
- stanovení pásma výkonu,
- identifikaci nejlepších postupů,
- vypracování strategií pro porovnávání,
- vyhodnocení výsledků a procesů.

Součástí benchmarkingu je zveřejnění údajů, které jsou potřebné pro srovnání výkonnosti služeb jednotlivých orgánů srovnávaných subjektů. To může vést k vytvoření

konkurenčního prostředí v rámci samosprávy. A jak je vidět v soukromém sektoru, konkurence umožňuje zvyšování kvality nabízených služeb a produktů, tudíž by mohla vést k mnoha zlepšením také v oblasti poskytování veřejných služeb.²⁸

2) Balance Scorecard (BSC)

Tato metoda je metoda k řízení strategického plánování a lze i přeložit jako „metoda vyvážených ukazatelů“. Metoda vznikla v USA a je používána i v Evropě s velkými úspěchy v soukromém sektoru i veřejné správě. Metoda řeší strategickou i operativní rovinu řízení. Jádrem metody BSC je soubor vyvážených indikátorů pomocí nichž je úsilí úřadu a organizací města (kraje) nasměrováno stanoveným směrem. Před uplatněním metody BSC je proto potřeba vyjasnit si vizi a strategické priority. Úkolem metody však není tuto vizi a strategii stanovit, ale zajistit jejich naplnění.

Metoda BSC je založena na čtyřech perspektivách a to perspektivě občanské, finanční interních procesů a učení se a růstu. K souboru vyvážených ukazatelů řadíme také ukazatele mající vztah k životnímu prostředí, jako je například ekologická stopa, dostupnost veřejných parků a zeleně, spokojenost občanů atd.

3) Model EFQM aCAF

Model EFQM

Model dokonalosti EFQM byl vytvořen Evropskou nadací pro řízení kvality. Model představuje systém sebehodnocení, prostřednictvím kterého je možné určit organizaci s nejlepšími výsledky.

Model je založen na devíti kritériích. Čtyři kritéria výsledků – spokojenost zákazníků, pracovníků, dopad na společnost a klíčové výsledky výkonu - se zabývají, tím zda výsledky odpovídají předpokladům.

Pět kritérií předpokladů – vedení, politiky a strategie organizace, lidské zdroje, partnerství a zdroje, procesy – se zaměřuje na způsoby poskytování klíčových činností.

---

²⁸ http://www.mvcr.cz/odbor/moderniz/spokojenost_final.pdf, 2008.

Model CAF

Z podstaty modelu EFQM vychází model CAF (Common Assessment Framework), nejčastěji překládán jako Společný hodnotící rámec. Cílem bylo podpořit myšlenku a principy řízení kvality ve veřejné správě a současně vytvořit jednotný a jednoduchý model pro hodnocení organizací veřejné správy.

Jedná se o jednoduchý sebehodnotící nástroj umožňující organizacím veřejné správy identifikovat jejich silné a slabé stránky a oblasti pro zlepšení. Je stanoveno devět kritérií, pět z nich se týká předpokladů pro dosahování výsledků – řízení, strategie, motivace a vedení zaměstnanců, zdroje a partnerství, procesy. Zbývající čtyři kritéria se zaměřují na samotné cíle vůči zaměstnancům, zákazníkům, vlivům na společnost a životní prostředí, výsledkům výkonnosti úřadu.

Pro zavedení modelu je nutné získat souhlas vedení organizace, které vytvoří pracovní skupiny, jejíž členové budou zastupovat všechny významné oblasti a služby, které jsou poskytovány. Nejlepší je vytvořit skupiny, ve kterých budou zastoupeny všechny úrovně řízení. Po vyhodnocení všech kritérií se oznámí výsledky z oblastí, které je nutno zlepšit.

4) Systém řízení kvality dle metodiky ISO 9001, ISO 14001 a ISO 17799

Na hodnocení vnitřních procesů a aktivit organizace jsou zaměřeny také skupiny standardů ISO. Nejrozšířenějšími jsou standardy ISO 9000 – standardy řízení kvality (jakosti) a ISO 14000 – standardy řízení procesů s ohledem na dopady na životní prostředí. Obě skupiny se zabývají organizací, nikoliv výsledky činností, jinými slovy standardy ISO nejsou orientovány na produkt či službu, která je výstupem organizace či úřadu, ale na vnitřní procesy, které k těmto výstupům vedou. Méně běžné je využívání ISO 17799 – standardy řízení bezpečnosti informací, které však s rostoucí informatizací veřejné správy nabývají také na významu.

Norma ISO vychází z těchto **osmi zásad kvalitního řízení**:

- zaměření na zákazníka/občana (zahrnuje zjišťování spokojenosti zákazníka/ občana),
- vedení a řízení zaměstnanců,
- zapojení zaměstnanců,

- procesní přístup,
- systémový přístup k řízení,
- neustálé zlepšování,
- přístup k rozhodování zakládající se na faktech,
- vzájemně prospěšné dodavatelské (a partnerské) vztahy.

5) Komunitní plánování, Místní Agenda 21, Projekt Zdravé město

Společnou charakteristikou uvedených metod je zapojení veřejnosti do rozhodovacího procesu a rozšíření povědomí o respektování trvale udržitelného rozvoje.

Komunitní plánování sociálních služeb

Hlavním principem komunitního plánování sociálních služeb je spolupráce obcí, krajů s klienty a jednotlivými organizacemi, které sociální služby poskytují, při vytváření plánu, vyjednávání o podobě služeb a realizaci jednotlivých kroků. Cílem je zajistit dostupnost kvalitních sociálních služeb. Při plánování se vychází ze stávající nabídky sociálních služeb a ze zjištěných potřeb uživatelů. Výsledek srovnání je jedním z hlavních podkladů pro stanovení priorit v oblasti sociálních služeb.

Důležitým faktorem pro úspěšné plánování je potřeba podpora politické reprezentace a to ve všech fázích uskutečňování činností směřujících např. k rozšíření nabídky služeb, zvyšování jejich efektivity atd. Pracovní, konzultační nebo vyjednávací skupiny se skládají ze zástupců všech zainteresovaných stran.

Po vytvoření komunitního plánu se přejde k plánování a následné realizaci, při které dochází k naplňování stanovených priorit a opatření. Součástí realizace je také sledování postupů a míry plnění stanovených úkolů. Plán se zpravidla zpracovává na rozmezí několika let, pak se opět celý proces opakuje.²⁹

---

²⁹ <http://www.mpsv.cz/cs/844>, 2008.

Místní agenda 21 a Zdravé město

Místní Agenda 21 je programem obcí, měst, regionů, který se snaží o zavedení trvale udržitelného rozvoje při zohlednění místních podmínek. Je to časově náročný proces, který se tvoří ve spolupráci s občany a organizacemi a napomáhá ke zvýšení kvality života ve všech jeho oblastech a zdůrazňuje odpovědnost občanů za život svůj i životy jiných a to v delším časovém horizontu. Proto je potřeba při plánování ve všech fázích a následné realizaci zapojit veřejnost, čímž se podporuje veřejná kontrola, která by se měla stát nedílnou součástí aktivit občanů daného území, neboť veřejná správa je vykonávána pro ně a prostřednictvím jimi volených zástupců. MA21 není považována za dílčí metodu, neboť představuje rámec, který napomáhá zkvalitnit veřejnou správu na místní a regionální úrovni.

MA21 se zavádí prostřednictvím:

- výkonu a provozu místní správy směřující k udržitelnosti,
- začleňováním principů udržitelného rozvoje mezi priority samospráv a do dokumentů,
- zvyšováním povědomí o trvale udržitelném rozvoji, vzděláváním a výchovou,
- poradenstvím, konzultační a informační činností,
- zapojováním veřejnosti do rozhodování, aj.³⁰

V ČR je hlavním iniciátorem a propagátorem této metody Ministerstvo životního prostředí, které také zajišťuje její propagaci. Jsou vytvořeny internetové stránky, které se zabývají touto metodou, poskytují přehled subjektů, které již tuto metodu aplikují, nebo se o její zavedení snaží, zájemci zde najdou stanovená kritéria, metodiky, příručky, formuláře, literaturu atd.

Subjekty, které uplatňují principy MA21 se mohou stát členem Národní sítě Zdravých měst České republiky. Hlavním cílem NSZM je pomoc v oblasti strategického plánování a rozvoje měst, při získávání finančních zdrojů z grantů a dotací.³¹

Projekt Zdravé město má své základy v Evropě a probíhá pod záštitou Světové zdravotnické organizace a jeho hlavním cílem je podpora zdraví a kvality života ve městech. Projekt spočívá v systematické podpoře zdraví a udržitelného rozvoje a řešení problémů na základě Místní agendy 21.

---

³⁰ <http://www.ma21.cz/>, 2008.

³¹ Provazníková, R. (2007).

Vize Zdravého města se zaměřují na: udržitelné město, město pro děti, zdravý život jako móda, hobby, město informací a technologii, prosperující město, naše město stojí za to vidět.

Pro ilustraci je uvedena tab. 3.2, která uvádí přehled některých měst, která některou z uvedených nových metod kvality řízení používá nebo se snaží o její zavedení.

Tab. 3.2: Přehled některých měst, která využívají nové metody kvality řízení

Metoda kvality řízení	Město
Benchmarking	Kladno, Plzeň, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Zlín, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Havířov, Teplice
Model CAF	Brno, Chomutov, Děčín
ISO 9001, ISO 14001, ISO 17799	Mladá Boleslav, Plzeň
Komunitní plánování	Kladno, České Budějovice, Plzeň, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Chomutov, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Most, Karviná, Mladá Boleslav
Místní agenda 21	České Budějovice, Ústí nad Labem, Zlín, Mladá Boleslav, Karlovy Vary, Hradec Králové, Jihlava
Zdravé město	Pardubice, Brno, Zlín, Mladá Boleslav, Karlovy Vary

Zdroj: Internetové stránky uvedených statutárních měst, 2008.

Výčet měst, který se v tab. 3.2 udává není zdaleka vyčerpávající, jedná se pouze o statutární města na území ČR, ovšem nemohu vyloučit, že některá města také využívají metody u kterých nejsou uvedena nebo využívají částečně těchto metod. Jak je vidět nejvíce měst využívá komunitní plánování v oblasti sociálních služeb, rozšířenou metodou je také MA21 a na ní navazující projekt Zdravé město. Zájemci, kteří se chtějí dovědět zda jejich město využívá např. MA21, mohou dané informace nalézt na zřízených stránkách uvádějících přehled členů.

Města uvedena u metody benchmarkingu jsou členy Benchmarkingové iniciativy 2005, jenž je neformální sdružení obcí, které má za cíl zvyšovat kvalitu prostřednictvím výměny dobrých praxí. Výčet všech členů této iniciativy je uveden na internetových stránkách věnovaných této metodě. Město Ostrava se rozhodlo pro povinné zavedení této metody od roku 2008 u všech svých městských obvodů, bude tedy nadále tuto formu kontroly využívat.

Závěr

Obsah práce se snažil zachytit aktuální strukturu veřejné správy v České republice, její náplň, instituce, postavení v rámci územního členění státu. Dále se věnovala práce analýze činnosti vybraných městských úřadů v rámci dostupných a alespoň zčásti srovnatelných údajů a jejich následnému hodnocení v období let 2003 – 2006.

Cílem práce bylo přiblížení činnosti Magistrátu města Ostravy a Magistrátu města Opavy, poukázat na rozdíly mezi těmito úřady, které plynou z velikostní nerovnosti v oblasti institucionálního uspořádání, v personální oblasti, v oblasti rozpočtové.

Byly ověřeny tři hypotézy. První se týkala výkonu obdobných správních činností a byla částečně potvrzena, neboť Magistrát města Ostravy má rozsáhlejší oblast působnosti, pro kterou má také zřízeno 17 komisí, 4 výbory a 25 odborů, některé z nich se dělí na oddělení. Komisi 8, 2 výbory a 17 odborů, některé dále dělené na oddělení, má Magistrát města Opavy, přesto se snaží obsáhnout celou škálu činností, které jsou přiřazeny k nejvíce podobným oblastem. Neznamená to tedy, že oblastí pro kterou není zřízen přímo odbor se Magistrát města Opavy nezabývá, pouze tato oblast spadá do kompetence jiného odboru. Součástí Magistrátu města Opavy je také Městská policie Opava, tudíž ředitel úřadu má přímou působnost na tuto instituci. V Ostravě je Městská policie Ostrava samostatnou institucí, která si svou činnost a hospodaření řídí sama.

Ověření druhé hypotézy bylo zaměřeno na transparentnost a otevřenost informací o správě a hospodaření měst Ostravy a Opavy. Bylo potvrzeno, že se úřady snaží o zpřístupnění informací různými způsoby. Obě města mají své informační systémy města. Nejčastěji jsou využívány dálkové přístupy prostřednictvím zřízených internetových stránek, kde mohou občané nahlížet do aktuálních i starších zpráv o akcích týkajících se města, jeho správy a hospodaření, naleznou zde také přehled legislativy, kterou se úřad při činnosti řídí. Občané zde najdou informace o orgánech města, o zřízených odborech (viz. příloha č. 3) a kontakty na příslušné zaměstnance, kteří se danou problematikou zabývají. Zveřejňovány jsou schválené rozpočty, závěrečné účty, které jsou zpracovány samostatně za město a také včetně městských obvodů nebo částí a to u obou zkoumaných úřadů. Dalším způsobem předávání informací je využití úředních hodin určených pro veřejnost na příslušných odborech magistrátu, které může využít kterýkoliv

občan, který se chce dozvědět více k dané tématice, která spadá do působnosti odboru. Pro informování široké veřejnosti jsou hlavní údaje zveřejňovány prostřednictvím bezplatných novin, které jsou rozmisťovány do všech poštovních schránek.

Třetí hypotéza nebyla potvrzena ani u jednoho z úřadů. Magistrát města Ostravy vydával od roku 2002 na všeobecnou veřejnou správu a služby každým rokem méně prostředků, od roku 2005 začal objem výdajů opět narůstat. Výdaje Magistrátu města Opavy do roku 2005 rostly a v roce 2006 nastal pokles. Nelze tedy obecně stanovit zda výdaje na veřejnou správu rostou nebo klesají.

Hospodaření úřadů v letech 2002 – 2006 bylo vyrovnané, neboť vynaložené výdaje se musí rovnat reálným disponibilním prostředkům, ty představují příjmy a také krátkodobé a dlouhodobé úvěry, které pomáhají krýt případný schodek rozpočtu. Největší objem příjmů Magistrátu města Ostravy tvořily daňové příjmy, také u Magistrátu města Opavy byly příjmy z daní nejvyšší, ale také přijaté dotace představovaly vysoké podíly na celkových příjmech města. Ovšem je nutno podotknout, že většina dotací má průtokový charakter. Běžné výdaje dlouhodobě převyšují v obou případech kapitálové výdaje.

V oblasti kontroly se oba úřady řídí zákonem o finanční kontrole. Z oblasti nových metod kvality řízení aplikují Komunitní plánování v oblasti sociálních služeb, Magistrát města Ostravy ještě využívá metodu benchmarkingu, kterou od roku 2008 budou povinně aplikovat všechny městské obvody města Ostravy.

Srovnávání vybraných úřadů bylo obtížné z hlediska sjednocení poskytnutých údajů, neboť prováděné statistiky nebyly jednotné, nebo se vůbec v takové struktuře nevedou. Proto je srovnání více orientační a poskytuje představu jak jednotlivé úřady postupují při své činnosti, než aby byly údaje přímo srovnatelné. Plyne z toho, že co není zákonem přesně vymezeno buď není vůbec sledováno, pokud přesto úřad údaje eviduje a statisticky zpracovává, je to podle jím stanovených kritérií a časových intervalech, která se vztahují k vnitřním potřebám úřadu.

Z důvodu rozdílných statistik a materiálů, které vypracovávají příslušné odbory magistrátů, nebylo možné jejich vzájemné srovnání v rámci stanovených kritérií. V návaznosti na poskytnuté informace a jejich porovnání byla kritéria upravena a přizpůsobena údajům, které byly k dispozici.

Seznam použité literatury

Knižní publikace

- 1) Káňa, p. Základy veřejné správy. Ostrava: Montanex, 2004. ISBN 80-7225-139-2.
- 2) Halásková, M. Systémy veřejné správy v evropských zemích. Ostrava: VŠB-TU, EkF, 2004. ISBN 80-248-0600-2.
- 3) Halásková, M., Kovář, J. Veřejná ekonomika a veřejná správa. Ostravy: VŠB-TU, EkF, 2004. ISBN 80-248-0587-1.
- 4) Měření spokojenosti v organizacích veřejné správy, soubor příkladů. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2005. ISBN 80-239-6154-3.
- 5) Přístupné na http://www.mvcr.cz/odbor/moderniz/spokojenost_final.pdf ze dne 22. dubna 2008.
- 6) Peková, J. Hospodaření a finance územní samosprávy. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.
- 7) Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. přepracované vydání. Praha: ASPI, a. s., 2005. ISBN 80-7357-052-1.
- 8) Polián, M. Organizace a činnost veřejné správy. Praha: PROSPEKTRUM, s. r. o., 2001. ISBN 80-7175-098-0.
- 9) Pomahač, R., Vidláková, O. Veřejná správa. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-748-0.
- 10) Provazníková, R. Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe. Praha: GRADA Publishing, a. s., 2007. ESN 978-80-247-2097-5.
- 11) Veřejná správa v České republice. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2005. ISBN 80-239-4709-5.

Jiné zdroje literatury

- 12) Statutární město Ostrava, Výroční zpráva 2002 – 2006.
- 13) Statutární město Opava, Závěrečný účet 2002 – 2006.
- 14) Další interní materiály a statistické výkazy.
- 15) Internetové stránky Statutárního města Ostravy dostupné na <http://www.ostrava.cz> ze dne 20. dubna 2008.
- 16) Internetové stránky Statutárního města Opavy dostupné na <http://www.opava-city.cz> ze dne 18. dubna 2008.

- 17) Internetové stránky Ministerstva práce a sociálních věcí ČR dostupné na <http://www.mpsv.cz/cs/844> ze dne 17. dubna 2008.
- 18) Internetové stránky Ministerstva vnitra ČR dostupné na <http://www.mvcr.cz> ze dne 15. dubna 2008.
- 19) Internetové stránky České informační agentury životního prostředí dostupné na <http://www.ma21.cz> ze dne 20. dubna 2008
- 20) Internetové stránky Národní sítě zdravých měst dostupné na <http://www.nszm.cz> ze dne 19. dubna 2008.
- 21) Internetové stránky Vzdělávacího centra pro veřejnou správu ČR, o.p.s., Benchmarkingová Iniciativa dostupná na <http://www.benchmarking.vcvscr.cz/> ze dne 19. dubna 2008.
- 22) Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).
- 23) Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).
- 24) Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).
- 25) Zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků.
- 26) Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.
- 27) Zákon č. 2/1969 Sb. České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy.

Seznam zkratk a symbolů

ČR – Česká republika

VS – veřejná správa

ÚSC – územně samosprávný celek

EU – Evropská unie

NUTS – klasifikace územních statistických jednotek

MMOs – Magistrát města Ostravy

MMOp – Magistrát města Opavy

SMO – Statutární město Opava

MA21 – Místní agenda 21

NSZM – Národní síť zdravých měst

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo,
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3),
- souhlasím s tím, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že údaje o diplomové práci, obsažené v Záznamu o závěrečné práci, umístěném v příloze mé diplomové práce, budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO,
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona,
- bylo sjednáno, že užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 25. dubna 2008

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

J. Matuška 4/22, 700 30 Ostrava

Seznam příloh

Příloha č. 1. – Výčet pravomocí zastupitelstva obce dle zákona o obcích

Příloha č. 2 – Přehled zřízených komisí Radou Statutárního města Ostravy a Opavy

Příloha č. 3 – Organizační struktury Magistrátů města Ostravy a Opavy

Příloha č. 4 – Přehled činnosti zvláštních orgánů města Ostravy

Příloha č. 5 – Věkové zastoupení zaměstnanců Magistrátu města Ostravy a Opavy v roce 2008

Příloha č. 6 – Přehled příjmy a výdajů Statutárního města Ostravy

Příloha č. 7 – Přehled příjmů a výdajů Statutárního města Opavy

Příloha č. 1. – Výčet pravomocí zastupitelstva obce dle zákona o obcích

Zastupitelstvu obce je vyhrazeno:

- schvalovat program rozvoje obce,
- schvalovat rozpočet obce a závěrečný účet obce,
- zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce,
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny,
- rozhodovat o založení nebo rušení právnických osob, schvalovat jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanovy a rozhodovat o účasti v již založených právnických osobách,
- delegovat zástupce obce na valnou hromadu obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast,
- navrhnout zástupce obce do ostatních orgánů obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast, a navrhnout jejich odvolání,
- vydávat obecně závazné vyhlášky obce,
- rozhodovat o vyhlášení místního referenda,
- navrhnout změny katastrálních území uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí,
- určovat funkce, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni,
- zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce,
- volit z řad členů zastupitelstva obce starostu, místostarosty a další členy rady obce (radní) a odvolávat je z funkce, stanovit počet členů rady obce, jakož i počet dlouhodobě uvolněných členů tohoto zastupitelstva, zřizovat a zrušovat výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce,
- stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce,
- zřizovat a zrušovat obecní policii,
- rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce,
- rozhodovat o zřízení a názvech částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranstvích,
- udělovat a odnímat čestné občanství obce a ceny obce,
- stanovit zásady pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva obce,
- rozhodovat o peněžitých plněních poskytovaných fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva obce, za výkon funkce členů výborů,
- rozhodovat o zřízení, sloučení, splynutí, rozdělení a zrušení veřejného neziskového ústavního zdravotnického zařízení, navrhnout zástupce do jeho dozorčí rady a rozhodovat o převodu vlastnického práva k majetku, s nímž hospodaří veřejné neziskové ústavní zdravotnické zařízení nebo o jeho pronájmu v případech, kdy to stanoví zvláštní právní předpis,
- plnit úkoly stanovené zvláštním právním předpisem.

Příloha č. 1

Zastupitelstvu obce je dále vyhrazeno rozhodování o těchto majetkoprávních úkonech:
--

• nabytí a převod nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů, převod bytů a nebytových prostorů z majetku obce,   • poskytování věcných darů v hodnotě nad 20.000 Kč a peněžitých darů ve výši nad 20.000 Kč fyzické nebo právnické osobě v jednom kalendářním roce,   • poskytování dotací nad 50.000 Kč v jednotlivých případech občanským sdružením, humanitárním organizacím a jiným fyzickým nebo právnickým osobám působícím v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu, sociálních služeb, podpory rodin, požární ochrany, kultury, vzdělávání a vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality a ochrany životního prostředí,   • uzavření smlouvy o sdružení a poskytování majetkových hodnot podle smlouvy o sdružení, jehož je obec účastníkem,   • peněžité i nepeněžité vklady do právnických osob,   • vzdání se práva a prominutí pohledávky vyšší než 20.000 Kč,   • zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě vyšší než 20.000 Kč,   • dohody o splátkách s lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců,   • postoupení pohledávky vyšší než 20.000 Kč,   • uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo půjčky, o poskytnutí dotace, o převzetí dluhu, o převzetí ručitého závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o sdružení,   • zastavení nemovitých věcí,   • vydání komunálních dluhopisů.

Zdroj: Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Příloha č. 2 – Přehled zřízených komisí Radou Statutárního města Ostravy a Opavy

Ostrava	Opava	Náplň činnosti komise
Komise investiční	Investiční komise	<ul style="list-style-type: none"> • projednává problematiku veškerých požadavků na výstavby, obnovy a opravy, • projednává návrhy investičních akcí a sestavuje plán investic dle priorit daného období. • atd.
Komise majetková	Majetková komise	<ul style="list-style-type: none"> • analyzuje a zhodnocuje opatření ve věcech správy a nakládání s majetkem, • projednává námítky občanů proti rozhodnutí v majetkových záležitostech, • příprava podmínek pro výběrové řízení prodeje a nájmu, • komise města Ostravy se zabývá majetkem jehož cena přesahuje částku 3.000.000 Kč, • atd.
Komise sociální	Komise pro komunitní plán	<ul style="list-style-type: none"> • projednává dlouhodobé koncepce a plány rozvoje v oblasti sociální péče a sociálních služeb, • dává podněty k soustavě a organizaci zařízení sociálních služeb v návaznosti na Komunitní plán rozvoje sociálních služeb ve městě, sleduje a hodnotí jejich činnost, • podporuje získávání dotací z fondů EU, • atd.
Komise pro informační systémy	Informační komise	<ul style="list-style-type: none"> • informační systémy pro městské obvody a magistrát města, • kancelářské systémy, • webové stránky města, • návrh pokrytí tvorby a implementace městských informačních systémů rozpočtem města, • atd.
Komise dopravy	Dopravní komise	<ul style="list-style-type: none"> • sleduje průběh přípravy a realizace investičních staveb na úseku dopravy, rozsah a zabezpečení údržby silniční sítě města a navrhuje opatření ke zlepšení stavu, • projednává návrhy na účelné uspořádání a rozvoj silničního hospodářství na území města • návrh řešení v oblasti městské hromadné dopravy, • atd.
Komise kultury	Kulturní komise	<ul style="list-style-type: none"> • posuzování žádostí o poskytnutí grantů, • spolupráce na koncepci využití kulturních zařízení, • předkládá iniciativní návrhy v oblasti kultury, • atd.
Komise pro děti, mládež a sport	Sportovní komise	<ul style="list-style-type: none"> • zabývá se stavem a potřebou tělovýchovných a sportovních zařízení, • projednání koncepce rozvoje sportovních aktivit s ohledem na všechny sociální a věkové skupiny, • atd.
Komise pro vzdělávání a školství	Komise pro výchovu a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • dokončení schválené optimalizace školství, • příprava konkurzních řízení ve školství, • navrhuje způsob koordinace činnosti školských a vzdělávacích zařízení, • iniciuje mezinárodní spolupráci v oblasti školství, • atd.

Příloha č. 2

Ostrava	Náplň činnosti komise
Komise právní	<ul style="list-style-type: none"> • analyzuje a zhodnocuje účinnost, působnost a zákonnost obecně závazných vyhlášek a nařízení města Ostravy v samostatné a přenesené působnosti, • atd.
Komise protidrogová a ochrany veřejného pořádku	<ul style="list-style-type: none"> • iniciuje osvětově vzdělávací, sociálně výchovné a další primárně preventivní aktivity v oblasti prevence kriminality a drogové problematiky, • sleduje efektivitu systémového fungování institucí a orgánů ve městě zainteresovaných na řešení problémů sociálně patologických jevů a iniciativními návrhy podporuje jejich zvyšování, • atd.
Komise muzejní, letopisecká, názvoslovná a heraldická	<ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje se ke koncepčním i aktuálním záležitostem muzejnictví a ochrany kulturních památek na území města Ostravy, • dozírá na obsahovou i formální správnost zápisů v Kronice města Ostravy, podílí se na přípravě každoroční chronologie – Ostravského kalendária, • atd.
Komise pro podporu ekonomického rozvoje města	<ul style="list-style-type: none"> • navrhuje účast a prezentaci města na významných veletrzích a výstavách investičních příležitostí a cestovního ruchu v tuzemsku i v zahraničí, • projednává a posuzuje projekty strategických záměrů města, • atd.
Komise pro handicapované děti a mládež	<ul style="list-style-type: none"> • podporuje a účastní se při realizaci konkrétních projektů, které jsou zaměřené na pomoc handicapovaným skupinám dětí a mládeže, • iniciuje mezinárodní spolupráci, která vede k předávání zkušeností a informací v péči o handicapované děti a mládež, koordinuje Evropské dny handicapu – Česko-francouzské dny, • atd.
Komise ekonomická a rozpočtová	<ul style="list-style-type: none"> • upravám rozpočtu statutárního města Ostravy, • čerpání rozpočtových rezerv, • poskytování dotací z rozpočtu statutárního města Ostravy, • podávání žádostí o dotace z jiných rozpočtů, • atd.
Komise pro podporu vrcholového sportu	<ul style="list-style-type: none"> • projednává návrh na poskytnutí a rozdělení dotací na podporu celoroční činnosti sportovních subjektů, které se zabývají sportovními a tělovýchovnými aktivitami sloužícími k přímému zapojení dětí a mládeže ve věku 6-18 let do pravidelné a smysluplné činnosti v jejich volném čase, • atd.
Komise zdravotnictví	<ul style="list-style-type: none"> • projednává plán činnosti zdravotnických příspěvkových organizací, • projednává stížnosti zdravotnických příspěvkových organizací, • vydává stanoviska k materiálům předkládaným do samosprávných orgánů, • atd.
Komise životního prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • iniciuje, sleduje a hodnotí realizaci rozhodujících opatření statutárního města Ostravy a dalších subjektů v oblasti ochrany životního prostředí, • atd.

Zdroj: Internetové stránky Statutárního města Ostravy (www.ostrava.cz) a Statutárního města Opavy (www.opava-city.cz), 2008, vlastní zpracování.

Příloha č. 3 – Organizační struktury Magistrátů města Ostravy a Opavy

Organizační struktura Magistrátu města Ostravy

Primátor	
	Kancelář primátora
	Odbor legislativní a právní
	Odbor interního auditu a kontroly
	Odboru krizového řízení
Náměstek primátora	
	Odbor financí a rozpočtu
	Odbor majetkový
Náměstek primátora	
	Odbor investiční
	Odbor ekonomického rozvoje
	Odbor stavebně správní
	Útvar hlavního architekta
Náměstek primátora	
	Odbor dopravy
	Odbor dopravně správních činností
	Odbor komunální a bytový
	Živnostenský úřad
Náměstek primátora	
	Odbor školství
	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví
	Odbor kultury, sportu a volnočasových aktivit
Náměstek primátora	
	Odbor ochrany životního prostředí
	Odbor městského informačního systému
Tajemník	
	Odbor vnitřních věcí
	Odbor organizační
	Odbor platový a personální
	Odbor hospodářský
	Odbor technické správy majetku
	Archiv města Ostravy

Zdroj: Internetové stránky Statutárního města Ostravy (www.ostrava.cz), 2008, vlastní zpracování

Příloha č. 3

Organizační struktura Magistrátu města Opavy

Primátor	
	Kancelář primátora
	Odbor finanční a rozpočtový
	Odbor informatiky
	Odboru kontroly
	Interní audit
První náměstek primátora	
	Odbor školství
	Odbor majetku města
	Odbor životního prostředí
	Odbor sociálních věcí
Náměstek primátora	
	Odbor hlavního architekta a územního plánu
	Odbor dopravy
	Odbor přípravy a realizace investic
Tajemník	
	Kancelář tajemníka
	Odbor vnitřních věcí
	Odbor obecní živnostenský úřad
	Odbor výstavby
	Odbor právní a organizační
Městská policie	

Zdroj: Internetové stránky Statutárního města Opavy (www.opava-city.cz), 2008, vlastní zpracování.

Příloha č. 4 – Přehled činnosti zvláštních orgánů města Ostravy

1) Povodňová komise obce s rozšířenou působností Ostrava

Povodňová komise byla zřízena k plnění úkolů souvisejících s ochranou před povodněmi, má 14 členů a primátor je jejím předsedou.

Působnost povodňové komise:
<ul style="list-style-type: none">
• postupuje dle povodňového plánu,
• svolá povodňovou komisi s rozšířenou působností Ostrava,
• řídí ochranu území správního obvodu Ostrava před povodněmi,
• vyhláší II. a III. stupeň povodňové aktivity na základě vlastních zjištění nebo na základě požadavků nadřízených povodňových orgánů nebo dle informace organizace Povodí Odry, státní podnik nebo Český hydrometeorologický ústav,
• organizuje zabezpečovací a záchranné akce, v případě výskytu ledových ker, zácpy splavenin apod. vyrozumí správce toku a v případě ohrožení objektů informuje jejich správce a požaduje nápravná opatření,
• v době povodně činí opatření a vydává příkazy na ochranu před povodněmi, tyto příkazy nejsou rozhodnutími správního řádu,
• jestliže svými silami nebude schopna situaci zvládnout, může si vyžádat pomoc nadřízené povodňové komise Moravskoslezského kraje, pokud nadřízená povodňová komise převezme řízení ochrany, provádí povodňová komise obce s rozšířenou působností Ostrava vlastní opatření podle pokynů vyšší komise,
• spolupracuje v době povodně s povodňovými komisemi obcí a městských obvodů,
• o všech rozhodnutích, příkazech, hlášeních a zprávách vede záznamy v povodňové knize,
• organizuje, řídí, koordinuje a ukládá opatření na ochranu před povodněmi podle povodňových plánů, řídí a koordinuje opatření prováděná povodňovými orgány obcí a v případě potřeby vyžaduje od orgánů, právnických a fyzických osob osobní a věcnou pomoc,
• využívá pro řízení záchranných prací, pro jejich koordinaci se složkami integrovaného záchranného systému a pro spojení s místy záchranných prací operační středisko Hasičského záchranného sboru České republiky,
• v případě nebezpečí z prodlení vyžaduje výpomoc ozbrojených sil České republiky nad rámec sil a prostředků vymezených v povodňových plánech.

Organizačně – technické a administrativní práce, související s činností komise povodňové obce s rozšířenou působností Ostrava, zajišťuje odbor ochrany životního prostředí magistrátu.

2) Komise pro sociálně-právní ochranu dětí

Komise koordinuje výkon sociálně-právní ochrany (má 6 členů), sleduje opatření učiněná v oblasti sociálně právní ochrany dětí, posláním je také ochrana týraných a zneužívaných dětí.

Organizačně – technické a administrativní práce, související s její činností zajišťuje odbor sociálních věcí a zdravotnictví magistrátu.

Příloha č. 4

3) Bezpečnostní rada statutárního města Ostravy

Bezpečnostní rada města je koordinačním orgánem pro přípravu na krizové situace, jehož předsedou je primátor města Ostravy, má 6 členů

Bezpečnostní rada projednává:
• podmínky nouzového přežití obyvatelstva,
• zajištění připravenosti správního obvodu na krizové situace včetně návrhů opatření,
• rozpracování úkolů krizového plánu kraje, uložených hasičským záchranným sborem kraje,
• roční zprávu o stavu prostředků pro varování osob ve správním obvodu a způsob zajištění náhradního varování,
• plán evakuace osob z ohroženého území správního obvodu
• zprávu o činnosti a připravenosti složek integrovaného záchranného systému umístěných ve správním obvodu
• návrh objemu finančních prostředků v rozpočtu města, vyčleněných k zajištění přípravy na krizové situace ve správním obvodu
• informaci o financování krizových opatření ve správním obvodu při vyhlášeném krizovém stavu v uplynulém rozpočtovém roce,
• způsob seznámení právnických a fyzických osob s charakterem možného ohrožení ve správním obvodu, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení,
• způsob shromažďování nezbytných údajů o osobách, které v době krizového stavu přechodně změní pobyt,
• zprávu o hodnocení krizové situace a přijatých opatřeních,
• vnější havarijní plán

Organizačně – technické a administrativní práce, související s činností bezpečnostní rady statutárního města Ostravy, zajišťuje odbor krizového řízení magistrátu.

Zdroj: Internetové stránky Statutárního města Ostravy (www.ostrava.cz), 2008.

Příloha č. 5 – Věkové zastoupení zaměstnanců Magistrátu města Ostravy a Opavy v roce 2008

Přehled věkové struktury zaměstnanců Magistrátu města Ostravy

Věk	Do 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	Nad 65	Celkem
Počet zaměstnanců	20	213	189	246	155	1	824
Procentní vyjádření	2 %	26 %	23 %	30 %	19 %	0 %	100%

Zdroj: Interní materiály Magistrátu města Ostravy.

Pozn.: Údaje v tabulce ke dni 29. 2. 2008.

Přehled věkové struktury zaměstnanců Magistrátu města Opavy

Věk	Do 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	Nad 65	Celkem
Počet zaměstnanců	1	81	97	91	51	1	322
Procentní vyjádření	0 %	25 %	30 %	28 %	16 %	0 %	100%

Zdroj: Interní materiály Magistrátu města Opavy.

Pozn.: Údaje v tabulce ke dni 1. 4. 2008.

Příloha č. 6 – Přehled příjmy a výdajů Statutárního města Ostravy

Přehled příjmů města Ostravy (v tis. Kč)

Příjmy	2002	2003	2004	2005	2006
Daňové příjmy celkem	5 069 614	4 556 356	5 082 017	5 660 388	5 700 261
Nedaňové příjmy celkem	485 805	539 166	557 994	554 517	495 301
Běžné příjmy celkem	5 555 419	5 095 522	5 640 011	6 214 905	6 195 562
Kapitálové příjmy celkem	41519	679 719	145 529	39 733	417 725
Vlastní příjmy celkem	5 596 938	5 775 241	5 785 540	6 254 638	6 613 287
Dotace celkem	1 402 551	581 922	748 738	862 932	690 560
Příjmy po konsolidaci celkem	6 999 489	6 357 163	6 534 278	7 117 570	7 303 847

Zdroj: Výroční zprávy Statutárního města Ostravy z let 2002 – 2006.

Přehled výdajů města Ostravy (v tis. Kč)

Výdaje	2002	2003	2004	2005	2006
Běžné výdaje celkem	5 490 663	4 169 811	4 556 250	5 024 088	5 356 371
Kapitálové výdaje celkem	1 761 194	2 612 972	3 240 646	2 839 627	2 274 220
Výdaje po konsolidaci celkem	7 251 857	6 782 783	7 796 896	7 863 715	7 630 591

Zdroj: Výroční zprávy Statutárního města Ostravy z let 2002 – 2006.

Příloha č. 7 – Přehled příjmů a výdajů Statutárního města Opavy

Přehled příjmů města Opavy (v tis. Kč)

Příjmy	2002	2003	2004	2005	2006
Daňové příjmy celkem	478 385	623 120	627 439	653 555	640 661
Nedaňové příjmy celkem	77 155	75 039	67 878	61 464	61 304
Běžné příjmy celkem	555 540	698 159	695 317	715 019	701 965
Kapitálové příjmy celkem	191 305	163 131	137 259	58 961	44 561
Vlastní příjmy celkem	746 845	861 290	832 576	773 980	746 526
Dotace celkem	212 312	546 741	529 270	256 394	310 330
Příjmy po konsolidaci celkem	959 157	1 408 031	1 361 846	1 030 374	1 056 856

Zdroj: Závěrečné účty Statutárního města Opavy z let 2002 – 2006.

Přehled výdajů města Opavy (v tis. Kč)

Výdaje	2002	2003	2004	2005	2006
Běžné výdaje celkem	704 254	1 086 878	1 105 873	908 361	916 219
Kapitálové výdaje celkem	346 932	298 407	262 369	173 484	350 884
Výdaje po konsolidaci celkem	1 051 186	1 385 285	1 368 242	1 081 845	1 267 103

Zdroj: Závěrečné účty Statutárního města Opavy z let 2002 – 2006.